

QUICKSCAN EN VOORTOETS WET NATUURBESCHERMING

Woningbouw Goudswaard

Ref.: 1905683A00-R19-1201
concept
19 december 2019

Gemeente Hoeksche Waard

Contactpersoon Dhr. H. Groeneveld
Adres Postbus 2003
 3260 EA OUD-BEIJERLAND

RPS advies- en ingenieursbureau bv

Auteur Dhr. J. Willemsen
 Mw. F. Reijngoudt
Projectleider Mw. L. Meeuwissen
Gecontroleerd door Mw. K. Maartense
Projectreferentie 1905683A00-R19-1201
Versie Concept

Handtekening

Akkoord Lotte Meeuwissen
Projectleider

Handtekening

Akkoord Kirsten Maartense
Adviseur Ecologie

Dit rapport is vertrouwelijk. Geen enkel deel van dit rapport mag aan derden openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van RPS advies- en ingenieursbureau bv of van de opdrachtgever. Alleen aan het originele complete rapport kunnen rechten worden ontleend. Dit rapport mag UITSLUITEND in zijn geheel worden gereproduceerd.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	PROJECTOMSCHRIJVING	6
2.1	Projectgebied	6
2.2	Werkzaamheden en planning	8
3	QUICKSCAN SOORTENBESCHERMING - DOEL EN WERKWIJZE	9
3.1	Werkwijze quickscan	9
3.2	Doel van het onderzoek	9
3.3	Onderzoeksvragen	9
3.4	Bureaustudie	9
3.5	Veldbezoek	10
3.6	Effectanalyse voorgenomen ingreep	10
3.7	Maatregelen	10
4	QUICKSCAN - AANWEZIGE EN TE VERWACHTEN SOORTEN	11
4.1	Vaatplanten	11
4.2	Mossen en korstmossen	12
4.3	Grondgebonden zoogdieren	12
4.4	Vleermuizen	13
4.5	Vogels	14
4.6	Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats	14
4.7	Broedvogels	15
4.8	Reptielen	16
4.9	Amfibieën	16
4.10	Vissen	17
4.11	Ongewervelde diersoorten	17
5	QUICKSCAN - EFFECTANALYSE	18
5.1	Grondgebonden zoogdieren	18
5.2	Vleermuizen	18
5.3	Vogels	19
5.4	Amfibieën	19
5.5	Conclusie effectanalyse	20
6	QUICKSCAN - VOORZORGSMaatregelen	21
6.1	Zorgplicht	21
6.2	Broedvogels	21
6.3	Rugstreepad	22
7	VOORTOETS – WERKWIJZE EN AFWEGING	23
7.1	Toetsing aan de Wnb-gebieden	23
7.2	Werkwijze toetsing Wet natuurbescherming	23
7.3	Bureaustudie en veldbezoek	24
7.4	Effectbepaling en toetsing	24
8	VOORTOETS – NATURA 2000-GEBIED HARINGVLIET	25
8.1	Natura 2000-gebieden nabij het projectgebied	25

8.2	Ligging van het Natura 2000-gebied Haringvliet.....	25
8.3	Kenschets.....	25
8.4	Basisgegevens.....	26
8.5	Beschermde natuurwaarden.....	27
8.6	Alternatievenafweging.....	29
8.7	Werkzaamheden in de omgeving.....	30
9	VOORTOETS – AANWEZIGHEID BESCHERMDE NATUURWAARDEN	31
9.1	Habitattypen	31
9.2	Habitatsoorten	31
9.3	Broedvogelsoorten	34
9.4	Niet-broedvogelsoorten.....	37
9.5	Conclusie.....	40
10	VOORTOETS – EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN	41
10.1	Effectbepaling kwalificerende natuurwaarden	41
10.2	Effecten op habitattypen	41
10.3	Effecten op habitatsoorten	41
10.4	Effecten op broedvogels	41
10.5	Effecten op niet-broedvogels	41
11	CONCLUSIE EN VERVOLGONDERZOEK	44
11.1	Conclusie quickscan Soortenbescherming	44
11.2	Conclusie voortoets Gebiedenbescherming	44
12	BRONNEN	45

BIJLAGEN

1. Natuurwetgeving
2. Foto's projectgebied
3. Ligging van habitattypen

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Hoeksche Waard is voornemens om woningbouw te realiseren op een niet ontwikkeld perceel ten westen van het dorp Goudswaard, in de provincie Zuid-Holland (zie figuur 1.1). De werkzaamheden hebben betrekking tot het bouwrijp maken van de grond, aanleg van verschillende voorzieningen zoals elektriciteit en riolering en het bouwen van verschillende huizen. Hoeveel en welke type woningen er gerealiseerd worden is nog niet bekend tijdens het schrijven van dit rapport.

figuur 1.1: projectgebied (rode omlijning). Bron: Bing Maps

RPS is gevraagd een quickscan uit te voeren om te onderzoeken welke beschermde flora en fauna voorkomen binnen het projectgebied.

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet worden getoetst of er sprake is van strijdigheid met de Wet natuurbescherming (bijlage 1). Voor het onderhavige project is daarom een quickscan uitgevoerd. De quickscan is gericht op het onderdeel 'Soortenbescherming'.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de ligging van het projectgebied beschreven en de werkzaamheden die uitgevoerd worden. In hoofdstuk 3 is de onderzoeksmethode beschreven. In hoofdstuk 4 wordt de soortenanalyse beschreven van de soorten die verwacht worden en welke soorten er gevonden zijn tijdens de quickscan. In hoofdstuk 5 wordt de effectanalyse besproken, in hoofdstuk 6 worden voorzorgsmaatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om de werkzaamheden goed te laten verlopen en tot slot hoofdstuk 7 waar de conclusies beschreven zijn en worden de mogelijke vervolgonderzoeken beschreven die uitgevoerd dienen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming.

2 PROJECTOMSCHRIJVING

2.1 Projectgebied

Het projectgebied is gelegen in de gemeente Hoeksche Waard in de provincie Zuid-Holland. Ten noorden liggen de steden Spijkenisse, Rotterdam en Hoogvliet. Ten zuiden bevindt zich het Haringvliet met de eilanden Tiengemeten en Goeree-Overflakkee. Het projectgebied heeft een lengte van ongeveer 100 meter en een breedte van 82 meter. De oppervlakte is ongeveer 8400 m². De Amersfoort-coördinaten van het projectgebied zijn: 78-423.

In figuur 2.1 is de ligging van het projectgebied weergegeven in de topografische kaart en figuur 2.2 toont de luchtfoto van het gebied.

figuur 2.1: overzicht (topografische kaart) van het projectgebied (rood omlijnd) Bron: CC-BY Kadaster

Ten westen en zuiden van het projectgebied is bebouwing aanwezig. In het projectgebied zelf zijn geen gebouwen of bouwwerken aanwezig. De enige begroeiing die aanwezig is zijn ruigtes, enkele bomen en gras. Ten noorden van projectgebied loopt een sloot met daarin riet en enkele grassoorten. De aanwezige bomen zijn opschot van wilgen en verder staan er geen grote bomen.

Ten oosten van het projectgebied ligt agrarisch gebied waar verschillende gewassen zoals suikerbiet op voorkomen. Rond het projectgebied zijn meerdere agrarische percelen aanwezig evenals weilanden waar koeien of schapen op staan. Langs de wegen staan bomenrijen en een enkele individuele boom. Bossen en bosschages zijn niet aanwezig rond het projectgebied.

figuur 2.2: overzicht van het projectgebied (rode omlijning). Bron: Bing Maps

Afbeelding 2.1 toont een impressie van het projectgebied. De andere overzichtsfoto's zijn bijgevoegd in bijlage 2.

afbeelding 2.1: impressie van het projectgebied Goudswaard 1) noordelijk gedeelte projectgebied 2) westelijk gedeelte projectgebied 3) zuidelijke gedeelte projectgebied.

afbeelding 2.2: impressie van het projectgebied Goudswaard

1) agrarische grond ten oosten van projectgebied 2) sloot langs projectgebied 3) jonge bomen ten zuiden van projectgebied

2.2 Werkzaamheden en planning

Werkzaamheden

Een gedetailleerd ontwerp is nog niet bekend voor dit project. Voor het opstellen van de quickscanrapportage is uitgegaan van onderstaande werkzaamheden:

- Af- en aanvoer van verschillende materialen.
- Grond bouwrijp maken.
- Verschillende graafwerkzaamheden in het projectgebied.
- Leggen kabels en leidingen.
- Aanleggen fundering gebouwen.
- Bouwen verschillende woningen.
- Plaatsen verschillende voorzieningen zoals keet.
- Plaatsen wegafzettingen en overige bebording.

Planning

Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd, is ten tijde van het schrijven niet bekend.

3 QUICKSCAN SOORTENBESCHERMING - DOEL EN WERKWIJZE

3.1 Werkwijze quickscan

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, wordt een bureaustudie uitgevoerd naar bestaande, beschikbare verspreidingsgegevens. Daarnaast vindt een veldbezoek plaats. In dit hoofdstuk is de werkwijze van de quickscan beschreven.

3.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de quickscan is inzicht te krijgen in de beschermde planten- en diersoorten die voorkomen of kunnen voorkomen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden en wat de effecten zijn van de ingreep op deze soorten. De gegevens voortvloeiend uit de quickscan geven duidelijkheid of een aanvullend onderzoek en een daaruit volgende toetsing aan de Wet natuurbescherming (natuurtoets) noodzakelijk is.

3.3 Onderzoeksvragen

Het bouwrijp maken van de grond, de ontwikkeling van woningen en de aanleg van verschillende voorzieningen kan gevolgen hebben voor de ter plaatse voorkomende beschermde flora en fauna. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden. De onderzoeksvragen zijn als volgt:

- Welke beschermde soorten zijn binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig of op basis van de aanwezige biotopen niet uit te sluiten?
- Is aanvullend soortgericht onderzoek noodzakelijk om te kunnen vaststellen of beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig zijn? Zo ja, voor welke soorten?
- Welke effecten ondervinden de aanwezige en te verwachten beschermde soorten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep, betreft het hier negatieve effecten die leiden tot overtreding van verbodsbepalingen?
- Welke voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten te voorkomen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen?
- Welke maatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten te mitigeren of te compenseren?
- Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

3.4 Bureaustudie

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet (o.a. Verspreidingsatlas NDFF) te raadplegen. Beschikbare gegevens in de Nationale databank Flora en Fauna (NDFF) zijn geraadpleegd.

Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, wordt inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied.

De beschikbare gegevens zijn beoordeeld op de bruikbaarheid. Verspreidingsgegevens van vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels, insecten en weekdieren mogen maximaal 5 jaar oud zijn, planten maximaal 10 jaar. Hierbij gelden echter enkele uitzonderingen waardoor verspreidingsgegevens van sommige soorten niet ouder dan 1 of 3 jaar mogen zijn.

De bestaande gegevens worden veelal op uurhok- (5*5 km) of kilometerhokniveau (1*1 km) weergegeven. Een nadeel hiervan is dat dan nog niet met zekerheid bekend is of de betreffende planten- of diersoort ook daadwerkelijk in het projectgebied voorkomt en wat de functie van het gebied is voor deze soort. Daarnaast kan het voorkomen dat gebieden niet onderzocht zijn (of slechts op enkele soortgroepen), of dat de verspreidingsgegevens niet beschikbaar zijn gesteld.

3.5 Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek.

Het veldwerk is door een ecooloog van RPS uitgevoerd. In het onderstaande overzicht is weergegeven door welke ecooloog en op welke datum het veldbezoek heeft plaatsgevonden. Daarbij zijn voor de volledigheid ook de weersomstandigheden vermeld (bron: www.knmi.nl).

tabel 3.1: uitgevoerd veldonderzoek met weersomstandigheden

Weersomstandigheden				Onderzoeker	Onderzoeken
Datum	Temp.	Windkracht	Bewolking	Ter zake kundige	Doel onderzoeken
17 oktober 2019	15°C	3-4 Bft	Onbewolkt	Dhr. J. (Jasper) Willemsen	Quickscan

Het veldonderzoek is op basis van zicht- en geluidswaarnemingen uitgevoerd, vanaf het maaiveld. Waar dit mogelijk was, is een inspectiecamera gebruikt en is een Ravon schepnet gehanteerd op kansrijke locaties zoals in de noordelijke sloot. Daarnaast is met het veldbezoek een beeld verkregen van de aanwezige biotopen en het landgebruik van het gebied. Met deze informatie wordt beoordeeld of de planten- en diersoorten die in de bestaande verspreidingsgegevens (zoals de NDFF) zijn genoemd, ook in het projectgebied kunnen voorkomen of verwacht kunnen worden. Daardoor is het mogelijk de quickscan in een periode van het jaar uit te voeren waarin niet alle soortgroepen aanwezig of actief zijn.

3.6 Effectanalyse voorgenomen ingreep

Met de verzamelde gegevens uit de bureaustudie en het veldbezoek is beoordeeld of de voorgenomen ingreep (voor zover bekend voor een deelgebied) leidt tot negatieve effecten op de aanwezige en/of te verwachten beschermde soorten en hun leefgebied. In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

In deze analyse zijn de effecten zowel op de korte termijn (ten tijde van de werkzaamheden) als op de lange termijn (na afloop van de ingreep) meegenomen. Vervolgens is beoordeeld of overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aan de orde is.

3.7 Maatregelen

Negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Indien negatieve effecten door de voorgenomen effecten aan de orde zijn, worden in eerste instantie voorzorgsmaatregelen opgenomen om de negatieve effecten alsnog te voorkomen.

Wanneer voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen in een aparte natuurtoetsrapportage opgenomen te worden.

4 QUICKSCAN - AANWEZIGE EN TE VERWACHTEN SOORTEN

Hieronder is beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Onderstaand is het resultaat van de bureaustudie en het veldonderzoek.

Afhankelijk van in welke periode van het jaar het veldonderzoek heeft plaatsgevonden, is het mogelijk om per soort aan te geven wat de functie van het projectgebied is voor de soort (bijvoorbeeld leef-, voortplantings- en/of foerageergebied). In hoofdstuk 2 en bijlage 2 zijn enkele foto's weergegeven van het projectgebied.

Voor het projectgebied is per soortgroep eerst vermeld welke waarnemingen van soorten vermeld zijn vanuit de NDFF en de verspreidingsgegevens. Vervolgens is vermeld welke soorten (en/of sporen en geluiden) tijdens het veldbezoek zijn waargenomen.

Op basis van de aanwezige biotopen wordt tot slot aangegeven voor welke soorten het projectgebied een functie heeft, bijvoorbeeld als voortplantingsbiotoop, winterbiotoop of onderdeel van een groter foerageergebied.

4.1 Vaatplanten

Waarnemingen NDFF: geen beschermde vaatplanten gemeld.

Verspreidingsgegevens: kleine wolfsmelk

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Soorten die zijn waargenomen in het projectgebied zijn grote kaardebol (figuur 4.1.), katwilg, riet, Engels raaigras, rode klaver, gewoon varkensgras en glanshaver. In de sloot ten noorden van het projectgebied staan soorten zoals riet en rietgras. Verder zijn er geen waterplanten waargenomen omdat het water in de sloot laag stond waardoor waterplanten niet voldoende water hebben om in te kunnen voorkomen. Op het agrarisch gebied ten oosten van het projectgebied staat suikerbiet en rode biet. Verder staan er akkeronkruiden zoals klein kruiskruid en akkerwinde.

figuur 4.1: grote kaardebol aanwezig is projectgebied

Het projectgebied heeft een ruige begroeiing, door soorten zoals riet, wilg en glanshaver. Hierdoor ontbreekt een open structuur waar beschermde soorten kunnen voorkomen. Het voorkomen van beschermde soorten vaatplanten wordt hierdoor uitgesloten.

Kleine wolfsmelk

Uit verspreidingsgegevens komt naar voren dat kleine wolfsmelk kan voorkomen rond het projectgebied. Kleine wolfsmelk is een soort van agrarische gronden, braakliggende terreinen en omgewerkte gronden. In het projectgebied zijn geen geschikte biotopen aanwezig. De agrarische grond ten oosten van het projectgebied is geschikt voor deze soort. Tijdens het veldonderzoek is kleine wolfsmelk niet waargenomen. Door afwezigheid van geschikt biotoop is het uitgesloten dat de soort voorkomt in het projectgebied.

4.2 Mossen en korstmossen

Waarnemingen NDFF: geen beschermde mossen en korstmossen gemeld.

Verspreidingsgegevens: geen beschermde mossen en korstmossen gemeld.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde mossen en korstmossen waargenomen. Soorten zoals fijn laddermos, vliermos en groot dooiermos zijn waargenomen. Dit zijn algemeen in Nederland voorkomende soorten. Door de afwezigheid van geschikt biotoop voor beschermde mossen en korstmossen is het voorkomen van beschermde mossen en korstmossen ook uitgesloten.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Waarnemingen NDFF: geen beschermde grondgebonden zoogdieren gemeld.

Verspreidingsgegevens: bever, egel, konijn, ree, vos, veldmuis, rosse woelmuis, bosmuis, noordse woelmuis, hermelijn, wezel en bunzing.

Tijdens het veldonderzoek zijn soorten geen grondgebonden zoogdieren waargenomen. Van verschillende muizensoorten zijn holletjes en uitwerpselen gevonden, figuur 4.2. Andere grondgebonden zoogdieren zijn niet waargenomen.

Geschikt biotoop voor verschillende muizensoorten is aanwezig. Soorten zoals bosmuis, veldmuis en rosse woelmuis kunnen voorkomen in en rond het projectgebied door de aanwezigheid van graslanden, ruigtes en struiken. Daarnaast is een strooisellaag aanwezig waar muizen hun nest in kunnen maken of tussen kunnen foerageren. Hierdoor is het niet uitgesloten dat verschillende algemene muizensoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden voorkomen.

figuur 4.2: muizenholletjes in projectgebied

Voor egel is in het projectgebied geschikt leefgebied aanwezig door de aanwezigheid van ruigtes en enkele struiken waar egels tussen kunnen foerageren. Houtstapels zijn aanwezig in de tuinen ten zuiden en westen van het projectgebied. Egels kunnen het projectgebied daarnaast gebruiken als onderdeel van een groter foerageergebied. Tijdens het veldonderzoek zijn geen egels waargenomen.

Voor kleine marterachtigen zoals wezel en hermelijn is leefgebied aanwezig in en aan de rand van het projectgebied. Marterachtigen komen voor in open landschappen met weilanden, wegbermen en ruigtes waar gejaagd kan worden op prooi. De weilanden en de agrarische percelen zijn geschikt voor verschillende kleine marterachtigen. Door aanwezigheid van geschikt biotoop kan niet uitgesloten worden dat kleine marterachtigen in en rond het projectgebied kunnen voorkomen.

Vossen komen voor in diverse biotopen. Geschikt leefgebied voor deze soort is aanwezig in en rond het projectgebied. Er zijn geen exemplaren waargenomen, evenals sporen en holen van deze soort. Het is echter niet uitgesloten dat deze soort voorkomt in het projectgebied.

Bever

Voor bever is het projectgebied niet geschikt. De sloot ten noorden van het projectgebied is met weinig water gevuld en er zijn geen bomen en struiken waar bevers aan kunnen knagen en/of kunnen gebruiken voor hun burcht. Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen van bevers waargenomen. Het voorkomen van bever in en rond het projectgebied wordt niet verwacht.

Noordse woelmuis

Het projectgebied ligt in het verspreidingsgebied van noordse woelmuis. Deze soort komt voor in waterrijke gebieden met lage tot middelhoge vegetaties die voldoende dekking bieden tegen predatoren. Er moeten natuurvriendelijke oevers aanwezig zijn waarlangs deze soort zijn voedsel kan zoeken. De sloot ten noorden van het projectgebied heeft geen natuurvriendelijke oever maar loopt steil af en er staat weinig water in de sloot. Daarnaast is de begroeiing op de oever zeer hoog door het riet, wat het ongeschikt maakt als foerageergebied. Het projectgebied is ongeschikt voor noordse woelmuis door de aanwezigheid van zeer dichte ruigtes, struiken en de omstandigheden in het projectgebied zijn droog. De soort komt niet voor in droge agrarische gebieden. Hierdoor is het uitgesloten dat noordse woelmuis voorkomt in en rond het projectgebied.

Ten aanzien van zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren is geen geschikt biotoop binnen of in de directe omgeving van het projectgebied aanwezig. Soorten zoals waterspitsmuis wordt dan ook niet verwacht.

4.4 Vleermuizen

Waarnemingen NDFD: geen beschermde vleermuizen gemeld.

Verspreidingsgegevens: gewone dwergvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

Vaste rust- of verblijfplaatsen

Tijdens het veldonderzoek zijn geen geschikte locaties gevonden waar vleermuizen in kunnen voorkomen. In het projectgebied staan geen gebouwen waar vleermuizen in kunnen voorkomen en de aanwezige bomen zijn te jong om geschikte holtes en spleten te kunnen hebben. De bomenrij in het zuiden, buiten het projectgebied, is ook te jong waar vleermuizen zich kunnen vestigen. Geschikte verblijfplaatsen zijn de woningen en huizen ten zuiden en westen van het projectgebied. Deze woningen liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Foerageergebied en vaste vliegroutes

Het projectgebied kan gebruikt worden als foerageergebied en als vliegroute. Boven de ruigtes vliegen in de zomermaanden veel insecten waar vleermuizen om kunnen jagen. Daarnaast kan de sloot, met daaraan parallel gelegen de dijk, gebruikt worden als vliegroute. In het projectgebied staan verder geen bomenrijen waarlangs vleermuizen kunnen vliegen. In hoeverre het projectgebied een functie heeft als (essentieel) foerageergebied of (essentiële) vliegroute en welke vliegroutes precies worden gebruikt, is op basis van de quickscan niet te beoordelen.

4.5 Vogels

4.5.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats

Waarnemingen NDFF: geen waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats.

Verspreidingsgegevens: buizerd, sperwer, slechtvalk, ransuil, roek, kerkuil, huismus, gierzwaluw, steenuil en ooievaar.

Tijdens het veldonderzoek zijn geschikte leefgebieden voor verschillende vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats waargenomen, soorten zoals buizerd, sperwer, slechtvalk, ransuil, roek, kerkuil, huismus, gierzwaluw, steenuil en ooievaar. Nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats zijn niet aangetroffen in het projectgebied.

Buizerd

Tijdens het veldonderzoek zijn geen nesten van deze soort waargenomen, maar wel is een vliegende buizerd waargenomen rond het projectgebied. Deze soort broedt hoog in bomen waar ze individuele nesten maken in de toppen van een boom. Hoge bomen, waar buizerd een nest in kan maken, zijn in en rond het projectgebied niet aanwezig. Mogelijk maakt buizerd wel gebruik van het projectgebied om te foerageren.

Sperwer

Sperwer broedt in bosrijk gebied met hoge bomen waaronder struiken aanwezig zijn. De soort maakt zowel nesten hoog in een boom als soms in aanwezige (dichte) struiken. In het projectgebied zijn geen geschikte nestlocaties voor sperwers waargenomen. De sperwer kan wel gebruik maken van het projectgebied om te foerageren.

Slechtvalk

Slechtvalk broedt in hoge gebouwen zoals kerktoren, elektriciteitsmasten en watertorens. Geen van deze geschikte nestlocaties zijn aanwezig in en rond het projectgebied en slechtvalken zijn niet waargenomen tijdens het veldonderzoek. Slechtvalken maken mogelijk gebruik van het projectgebied om te foerageren.

Roek

Roek broedt in kolonies in toppen van bomen. De soort gebruikt vaak laanbomen, solitaire bomen, bomenrijen en bossen om hun nesten in te maken. Deze nesten worden meerdere jaren gebruikt als broedlocatie. In en rond het projectgebied zijn geen geschikte nestlocaties waargenomen waar roeken kunnen broeden. Roeken kunnen gebruik maken van het projectgebied als onderdeel van hun leefgebied.

Ransuil

Ransuil broedt in bosrijk gebied met hoge bomen en maken gebruik van oude ekster- en zwarte kraainesten om in te broeden. Tijdens het veldonderzoek zijn geen nesten van ekster en/of zwarte kraai waargenomen, waardoor het uitgesloten is dat ransuilen broeden in en rond het projectgebied. Ransuilen kunnen gebruik maken van het projectgebied om te foerageren.

Kerkuil

Kerkuil broedt in nestkasten, door de mens geplaatst in de buurt van boerderijen en in schuren. Rond het projectgebied zijn meerdere geschikte nestlocaties, zoals nestkasten in boerderijen, aanwezig waar

kerkuilen in kunnen broeden. In het projectgebied zelf zijn geen geschikte nestlocaties aanwezig. De soort maakt mogelijk gebruik van het projectgebied om te foerageren.

Huismus

Huismussen broeden in de buurt van mensen, veelal onder dakpannen. In het projectgebied zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig voor huismussen. Rond het projectgebied zijn meerdere geschikte locaties aanwezig in woningen. De soort kan van het projectgebied gebruik maken om te foerageren.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden net als huismussen in stedelijk gebied. Onder dakpannen worden de nesten gemaakt evenals onder de nok van woningen. In het projectgebied zijn geen geschikte nestlocaties aanwezig, vanwege het ontbreken van bebouwing. In de omliggende bebouwing zijn geschikte nestlocaties aanwezig. Het projectgebied kan als foerageer- en migratiegebied worden gebruikt.

Steenuil

Steenuilen broeden zowel in nestkasten, opgehangen in schuren en bij boerderijen, als in oude knotwilgen met geschikte holtes. In het projectgebied zijn geen geschikte nestplaatsen waargenomen. Nabij het projectgebied zijn voor de soort wel geschikte nestlocaties aanwezig. De soort kan van het projectgebied gebruik maken om te foerageren.

Ooievaar

Ooievaars broeden op kunstmatige nesten, in hoogspanningsmasten, hoge bomen en op schoorstenen van huizen. In het projectgebied zijn geen nesten van ooievaars waargenomen in de bomen en zijn geen kunstmatige nesten waargenomen in en rond het projectgebied. Tijdens het veldonderzoek zijn geen ooievaars waargenomen. De soort kan het projectgebied gebruiken om te foerageren.

4.5.2 Broedvogels

Waarnemingen NDFF: diverse struweel-, bos- en watervogels.

Verspreidingsgegevens: diverse struweel-, bos- en watervogels.

Tijdens het veldonderzoek zijn verschillende broedvogels waargenomen. Dit zijn algemeen voorkomende soorten in Nederland zoals zwarte kraai, ekster, kauw, boerenzwaluw, koolmees en merel. Zowel in de ruigtes als langs de sloot als in de jonge bomen ten noorden of in het projectgebied zijn geen nesten waargenomen en ook zijn geen verlaten of beschadigde nesten van broedvogels waargenomen. Tegen de huizen ten zuiden van het projectgebied zijn nestkasten voor koolmezen en pimpelmezen waargenomen. Deze nestkasten liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Het projectgebied is geschikt als leefgebied voor verschillende algemene broedvogels. In het projectgebied kunnen verschillende broedvogels in de ruigte foerageren en langs de sloot kunnen watervogels. Soorten zoals eenden en meerkoeten, broeden en in de weilanden en bomen kunnen respectievelijk weide- en struweelvogels tot broeden komen.

4.6 Reptielen

Waarnemingen NDFF: geen beschermde reptielen gemeld.

Verspreidingsgegevens: geen beschermde reptielen gemeld.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde reptielen waargenomen. Ook zijn geen verblijfplaatsen van reptielen waargenomen.

Het projectgebied ligt buiten de bekende verspreidingsgegevens van verschillende beschermde reptielen zoals ringslang, adder, hazelworm en levendbarende hagedis. Door de afwezigheid van geschikt biotoop en omdat het projectgebied buiten de verspreidingsgebieden ligt van beschermde reptielen wordt het voorkomen van beschermde reptielen in en rond het projectgebied uitgesloten.

4.7 Amfibieën

Waarnemingen NDFF: geen beschermde amfibieën gemeld.

Verspreidingsgegevens: bruine kikker, poelkikker, meerkikker, gewone pad, rugstreeppad en kleine watersalamander.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het projectgebied is geschikt voor verschillende amfibieën. De aanwezige ruigtes, graspollen en riet zijn geschikt voor amfibieën als foerageer- en overwinteringsgebied. De sloot ten noorden van projectgebied is geschikt voor amfibieën, door de aanwezigheid van riet, waterplanten en oppervlakteplanten kunnen amfibieën er foerageren, paaïen en eieren afzetten.

Poelkikker

Uit de verspreidingsgegevens komt naar voren dat poelkikker voorkomt rond het projectgebied. Tijdens het veldonderzoek zijn geen poelkikkers waargenomen. Poelkikkers komen voor in waterrijke gebieden met schoon, helder en stilstaand tot licht stromend water in verschillende habitats zoals graslanden, agrarische polders en laagveengebieden. De sloot in het noorden van het projectgebied bevat weinig tot geen water, stroomt niet en is troebel door organisch materiaal en slib. Het voorkomen van poelkikker wordt door de afwezigheid van geschikt leefgebied niet verwacht.

Rugstreeppad

Door de afwezigheid van onbegroeide, stilstaande wateren en overwinteringsplaatsen is het projectgebied in de huidige situatie niet geschikt als leefgebied voor rugstreeppad. Ten tijde van de uitvoering van graafwerkzaamheden, waarbij goed vergraafbare grond aanwezig is, is het niet uit te sluiten dat rugstreeppad richting het projectgebied trekt.

Door het ontbreken van geschikt biotoop worden soorten zoals heikikker en kamsalamander niet verwacht in en rond het projectgebied.

4.8 Vissen

Waarnemingen NDFF: geen beschermde vissen gemeld.

Verspreidingsgegevens: geen beschermde vissen gemeld.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen vissen gevangen. De sloot in het noorden van het projectgebied bevat weinig tot geen water waardoor momenteel geen vissen in de sloot kunnen voorkomen.

De sloot in het noorden van het projectgebied is begroeid met veel riet. Daartussen komen weinig andere soorten voor dan riet en rietgras. Waterplanten zijn niet waargenomen omdat de sloot weinig tot geen water bevat. Een sliblaag van ongeveer 10 centimeter is waargenomen. Ondanks dat er weinig tot geen water in de sloot aanwezig is kunnen er wel vissoorten voorkomen. Als de sloot met voldoende water is gevuld komen er ook waterplanten voor en tussen de stengels van het riet kunnen vissen foerageren, paaïen en hun eitjes afzetten. Omdat de sliblaag dun is, is het niet uitgesloten dat kleine modderkruiper in de sloot kan voorkomen. Het voorkomen van grote modderkruiper wordt niet verwacht omdat het projectgebied buiten de bekende verspreiding ligt van deze soort. Daarnaast zijn geen geschikte omstandigheden aanwezig voor grote modderkruiper.

Door het ontbreken van geschikt biotoop worden zwaar beschermde vissoorten niet verwacht in en rond het projectgebied.

4.9 Ongewervelde diersoorten

Waarnemingen NDFF: geen beschermde ongewervelde diersoorten gemeld.

Verspreidingsgegevens: platte schijfhoren.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde ongewervelde diersoorten waargenomen. Ook zijn er geen algemeen voorkomende ongewervelde diersoorten waargenomen. Dit komt voornamelijk door de lage temperaturen waardoor ongewervelde diersoorten in een inactieve periode zitten.

Platte schijfhoren

Uit verspreidingsgegevens komt naar voren dat het projectgebied binnen het bekende verspreidingsgebied van de platte schijfhoorn ligt. Platte schijfhoorn komt voor in licht stromend, helder en nutriënten arm water met veel waterplanten. De sloot heeft een sliblaag en het aanwezige water is troebel, daarnaast komen er niet veel waterplanten voor in de sloot. De sloot ligt ook langs een agrarisch perceel waar bemesting plaatsvindt. Hierdoor komen nutriënten in het water van de sloot terecht waardoor het water voedselrijk wordt. Door de toestroom van nutriënten en andere voedingsstoffen wordt de sloot ongeschikt voor platte schijfhoren. Het is uit te sluiten dat platte schijfhoorn voorkomt in en rond het projectgebied.

Door de afwezigheid van geschikt biotoop en de afwezigheid van geschikte waardplanten wordt het voorkomen van andere beschermde ongewervelde diersoorten ook uitgesloten in het projectgebied.

5 QUICKSCAN - EFFECTANALYSE

De voorgenomen ruimtelijke ingreep kan effecten hebben op aanwezige beschermde soorten. Indien negatieve effecten aan de orde zijn, zowel op de korte (tijdens de uitvoering) als op de lange termijn (na de uitvoering), zijn zij in dit hoofdstuk beschreven.

De soortgroepen *grondgebonden zoogdieren*, *vleermuizen*, *vogels*, *algemene amfibieën* en *rugstreeppad* kunnen van de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten ondervinden. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke negatieve effecten dit zijn. In hoofdstuk 6 zijn voorzorgsmaatregelen beschreven om negatieve effecten te voorkomen.

De effectanalyse is gebaseerd op de verstrekte globale informatie over de uit te voeren werkzaamheden. Wanneer de uit te voeren werkzaamheden en de uitvoeringsperiode bekend zijn, is een herziening van de effectanalyse aan de orde.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen algemene grondgebonden zoogdieren tijdelijk negatieve effecten ondervinden. Delen van hun leefgebied worden tijdelijk ongeschikt, dan wel verstoord. Hierbij kunnen voortplantings- of rustplaatsen van algemene muizensoorten, egels en andere algemene grondgebonden zoogdieren vernield of beschadigd raken en individuen worden gedood.

Voor deze grondgebonden zoogdieren blijft in de directe omgeving voldoende leefgebied beschikbaar, waar deze ten tijde van de uitvoering naar toe kunnen trekken.

Voor algemene grondgebonden zoogdieren geldt een vrijstelling van overtreding van verbodsbepalingen via een provinciale verordening van de provincie Zuid-Holland. Mits voldaan wordt aan het naleven van de zorgplicht, is voor deze soorten een ontheffingsaanvraag niet nodig.

Na de werkzaamheden ontstaat een nieuwe situatie waar grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen waardoor op lange termijn geen negatieve effecten verwacht worden op de soortgroep.

5.2 Vleermuizen

Foerageergebied en vaste vliegroutes

Het kan niet uitgesloten worden dat vleermuizen het projectgebied en sloot gebruiken als vliegroute en foerageergebied. Werkzaamheden die uitgevoerd worden tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april-november, waarbij bouwverlichting wordt ingezet, kunnen negatieve effecten hebben op foeragerende en langsvliegende vleermuizen. In hoofdstuk 6 zijn voorzorgsmaatregelen beschreven om negatieve effecten op deze soortgroep te voorkomen.

Op de lange termijn blijft het projectgebied geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen.

5.3 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaatsen

In het projectgebied zijn geen voortplantings- of verblijfplaatsen aangetroffen van vogels met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaatsen.

Ten tijde van de werkzaamheden is het projectgebied tijdelijk minder geschikt als foerageergebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats. In de directe omgeving blijft voldoende foerageergebied beschikbaar, waardoor negatieve effecten niet aan de orde zijn.

Op de lange termijn zijn geen negatieve effecten op vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaatsen aan de orde doordat foerageergebied in de nieuwe situatie beschikbaar blijft.

Broedvogels

Ten tijde van de uitvoering van werkzaamheden is het mogelijk dat broedende vogels aanwezig zijn in het projectgebied en/of in de directe omgeving daarvan. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Deze verbodsbepalingen gelden te allen tijde, ongeacht het jaargetijde. Om overtreding van deze verbodsbepaling te voorkomen, dienen voorzorgsmaatregelen te worden genomen (zie hoofdstuk 6).

Op de lange termijn zijn geen negatieve effecten op broedvogels aan de orde.

5.4 Amfibieën

De werkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op amfibieën. De mate van verstoring is mede afhankelijk van de uitvoeringsperiode. De kwetsbare perioden betreffen de voortplantingsperiode (maart-augustus) en overwinteringsperiode (november-februari). In de omgeving van het projectgebied is voldoende alternatief leefgebied aanwezig waar volwassen exemplaren tijdens de werkzaamheden heen kunnen vluchten. Eieren, larven of juveniele zijn niet of minder in staat om weg te vluchten, met het uitvoeren van werkzaamheden kunnen exemplaren hiervan worden gedood.

Na de werkzaamheden verandert de aard van het projectgebied niet waardoor op lange termijn geen negatieve effecten verwacht worden op de soortgroep.

Voor algemene amfibieën geldt een vrijstelling van overtreding van verbodsbepalingen via een provinciale verordening van de provincie Zuid-Holland. Mits voldaan wordt aan het naleven van de zorgplicht, is voor deze soorten een ontheffingsaanvraag niet nodig.

Rugstreeppad

Bij aanwezigheid van goed vergraafbare grond voor de werkzaamheden, in de periode mei-september, is het mogelijk dat de rugstreeppad het projectgebied koloniseert. Bij aanwezigheid van tijdelijke waterplassen of zandhopen kan de rugstreeppad het projectgebied gebruiken voor de voortplanting of overwintering. Het wegnemen/vernieten van eieren en vernieten van voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of overwinteringsplaats is niet toegestaan. Voorzorgsmaatregelen (zie hoofdstuk 6) dienen genomen te worden om negatieve effecten op rugstreeppad te voorkomen.

5.5 Conclusie effectanalyse

Tabel 5.1 toont een overzicht van de hierboven behandelde beschermde soorten en de effecten van de uitvoering van de werkzaamheden op die soorten. In de laatste kolom is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn om een overtreding op de verbodsbepaling in het kader van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

tabel 5.1: aangetroffen en te verwachten beschermde en/of bedreigde fauna.

Soort/soortgroep	Beschermings-regime*	Overtreding verbodsbepalingen	Vervolgstappen
Alg. grondgebonden zoogdieren	AS, art 3.10 met vrijstelling vanuit provinciale verordening	vernielen voortplantingsplaats of rustplaats en doden van individuen	voorzorgsmaatregelen nemen
Vleermuizen	HRL, art 3.5	verstoring van vliegroutes en foerageergebied bij inzet van bouwverlichting	voorzorgsmaatregelen nemen ten aanzien van bouwverlichting
Broedvogels	VRL, art 3.1	opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels vernielen of beschadigen, of nesten van vogels wegnemen	voorzorgsmaatregelen nemen ter voorkoming van overtreding verbodsbepalingen
Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats	VRL, art 3.1	foerageergebied tijdelijk minder beschikbaar, geen overtreding van verbodsbepalingen	niet van toepassing
Algemene amfibieën	AS, art. 3.10 met vrijstelling vanuit provinciale verordening	doden van individuen, verstoring voortplanting	voorzorgsmaatregelen nemen
Rugstreeppad	HRL, art 3.5	doden van individuen en vernielen voortplantingsplaats of rustplaats en doden van individuen	voorzorgsmaatregelen nemen

6 QUICKSCAN - VOORZORGSMATREGELEN

Negatieve effecten op beschermde dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. In dit hoofdstuk zijn de voorzorgsmaatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden.

Het nemen van de onderstaande opgenomen voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk om een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, broedvogels, algemene amfibieën en rugstreeppad te voorkomen.

6.1 Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt te allen tijde de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Maatregelen die invulling geven aan de algemene zorgplicht zijn:

- Werken in één richting, zodat soorten de kans krijgen te vluchten naar een veilige omgeving.
- Kort maaien van de aanwezige land- en watervegetatie (<10 cm) voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Hierdoor wordt beschutting voor broedvogels, algemene amfibieën en algemene grondgebonden zoogdieren tijdelijk weggenomen. Vrijkomend maaisel moet worden afgevoerd of geplaatst buiten het werkterrein.
- Werken buiten de kwetsbare periode(n) van de beschermde soort(en).
- Niet gedurende nachtperiodes werken met breed uitstralende verlichtingsbronnen (voorkomen van verstoring van rustende soorten in de omgeving en/of foeragerende vleermuizen), in de periode april tot en met november tussen zonsondergang en zonsopkomst.
- Wanneer soorten (vissen en amfibieën) dreigen achter te blijven bij eventueel het afdammen, dienen deze weggevangen te worden en teruggeplaatst in geschikte biotopen in de directe omgeving waar geen werkzaamheden (meer) plaatsvinden. Dit dient onder toezicht van een ter zake kundige ecoloog te gebeuren.
- Om vernietiging van het leefgebied te voorkomen vinden werkzaamheden alleen plaats in of aan de rand van de sloot waaraan of waarin gewerkt dient te worden. In de omliggende sloten en watergangen en buiten het ingerichte werkterrein is het niet toegestaan werkzaamheden uit te voeren.

6.2 Broedvogels

Het verstoren van broedende vogels en het wegnemen of vernielen van eieren is niet toegestaan onder de Wet natuurbescherming. Een vaste broedperiode of -seizoen bestaat niet, de periode en duur van het broeden zijn afhankelijk van de vogelsoort en de weersomstandigheden.

Om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen de volgende voorzorgsmaatregelen te worden nageleefd:

- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden moet het terrein gecontroleerd worden op de aanwezigheid van broedende vogels.
- Indien broedende vogels aanwezig zijn, zal in overleg met een ter zake kundige ecoloog worden bepaald welke afstand tot de broedlocatie aangehouden moet worden.
- Wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn, kan het projectgebied ongeschikt worden gemaakt door het verwijderen van de aanwezige vegetatie.
- Wanneer verstoring van broedende vogels en wegnemen of vernielen van eieren niet voorkomen kan worden, dient het werk uitgesteld te worden tot de jonge vogels zijn uitgevlogen en het nest niet meer gebruikt wordt.

6.3 Rugstreepad

Om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen voor rugstreepad de volgende voorzorgsmaatregelen te worden nageleefd:

- Wanneer zanderig terrein met plassen water tijdens de werkzaamheden niet afgeschermd of opgeruimd wordt, is het mogelijk dat de rugstreepad dit gebied zal bevolken. Het creëren van geschikt voortplantingsgebied kan voorkomen worden door vorming van plassen (regen)water, in de periode mei-september, in het projectgebied te voorkomen.
- Daarnaast kan voorkomen worden dat rugstreepad het gebied kan gaan gebruiken door zo min mogelijk tijdens de werkzaamheden zandhopen aan te brengen. Dit zijn voor rugstreepadden geschikte leefgebieden (bijvoorbeeld als overwinteringslocatie).
- Indien rugstreepad ten tijde van de uitvoering toch wordt aangetroffen, dienen de werkzaamheden stil te worden gelegd en dient de begeleidende ecoloog aan te geven welke vervolgstappen (met mogelijke ontheffingsaanvraag) moeten worden genomen.

7 VOORTOETS – WERKWIJZE EN AFWEGING

7.1 Toetsing aan de Wnb-gebieden

Het proces om te komen tot een vergunning in het kader van de Wnb (Wet natuurbescherming) wordt de habitattoets genoemd. De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. De habitattoets kan uit drie onderdelen bestaan: de voortoets, de feitelijke habitattoets (verslechteringstoets of passende beoordeling) en de ADC-toets. In niet alle gevallen zal het nodig zijn al deze stappen te doorlopen. Het uitvoeren van een voortoets aan de Wnb-gebieden is niet wettelijk verplicht, maar het is een handig hulpmiddel om te bepalen of er een vergunningplicht is. De voortoets kan bestaan uit een verkennende analyse, een bureauonderzoek, een veldonderzoek, een cumulatietoets en een effectanalyse. Het bevoegd gezag zal desgevraagd over de geleverde gegevens een oordeel geven.

Als uit de voortoets blijkt dat er sprake kan zijn van negatieve effecten, zal afhankelijk van het verwachte effect (al dan niet mogelijk significant) de verslechteringstoets of de passende beoordeling doorlopen moeten worden. Als een activiteit een mogelijk negatief effect heeft maar geen significant negatief effect, wordt de verstoringstoets doorlopen. Als uit deze toets blijkt dat als gevolg van een activiteit de kwaliteit van de aanwezige natuurlijke habitat en de habitat van soorten niet verslechtert, of dat beperkingen/voorwaarden aan de vergunning kunnen worden verbonden waarmee deze aantasting in voldoende mate wordt weggenomen, kan de vergunning worden verleend.

Als met de beperkingen/voorwaarden echter een verslechtering niet afdoende kan worden voorkomen, wordt een vergunning geweigerd en kan de voorgenomen ingreep of activiteit niet plaatsvinden. Heeft een voorgenomen ingreep of activiteit mogelijk significante gevolgen, dan kan een vergunning alleen worden verleend als uit een passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied niet zullen worden aangetast.

Indien op grond van de passende beoordeling geen zekerheid is verkregen dat een activiteit de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet significant aantast, kan het bevoegd gezag alleen toestemming verlenen indien is voldaan aan de zogenoemde ADC-toets. Een ADC-toets houdt een onderzoek in naar Alternatieven, het aantonen van Dwingende redenen van openbaar belang en het vooraf en tijdig treffen van Compenserende maatregelen. Het bevoegd gezag zal de resultaten van de ADC-toets beoordelen en vervolgens een vergunning verlenen of weigeren.

Als er prioritaire soorten of habitats (in aanwijzingsbesluiten gemarkeerd met *) in het geding zijn, is advies nodig van De Europese Commissie in Brussel. Een dergelijk advies wordt door de Staatssecretaris van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gevraagd.

7.2 Werkwijze toetsing Wet natuurbescherming

Deze toets aan Wnb-gebieden is gebaseerd op:

- De lijst van aanwijzende natuurwaarden en de daarvoor opgestelde instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Haringvliet.
- De actuele verspreidingsgegevens en ecologische beschrijvingen van die aanwijzende natuurwaarden in het projectgebied en de nabije omgeving.
- De beschrijvingen in ecologische relevante termen van de ingreep en de daaruit volgende veranderende omstandigheden.
- De bepaling van de effecten van de ingreep op de aanwijzende natuurwaarden.

7.3 Bureau studie en veldbezoek

Op 17 oktober 2019 is een oriënterend veldbezoek uitgevoerd door J. Willemsen. Hij is werkzaam als ecooloog bij RPS. Daarnaast is een nieuwe bureau studie uitgevoerd naar beschikbare verspreidingsgegevens van het projectgebied en de directe omgeving hiervan. Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF, de uitgevoerde quickscan (hoofdstuk 3 t/m 6 van dit rapport) en van de gebiedendatabase van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

7.4 Effectbepaling en toetsing

Van alle aanwijzende natuurwaarden geeft de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ecologische profielen. Deze geven een beeld van de gevoeligheid van die natuurwaarden voor bepaalde vormen van verstoring. Vervolgens is een omschrijving in ecologische relevante termen opgesteld van de voorgenomen ingreep.

Analyse van de ingreepbeschrijving aan de hand van de gevoeligheidsprofielen van de natuurwaarden die in het projectgebied voorkomen, heeft geleid tot bepaling van de negatieve effecten van de voorgenomen ingreep. Vervolgens is bepaald of deze effecten het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Waar dat aan de orde is, is bepaald of deze negatieve effecten significant zijn in termen van de Wnb.

Op grond hiervan zijn conclusies getrokken ten aanzien van de eventuele noodzaak van een vergunningsaanvraag voor de voorgenomen ingreep in het kader van de Wnb-gebieden.

8 VOORTOETS – NATURA 2000-GEBIED HARINGVLIET

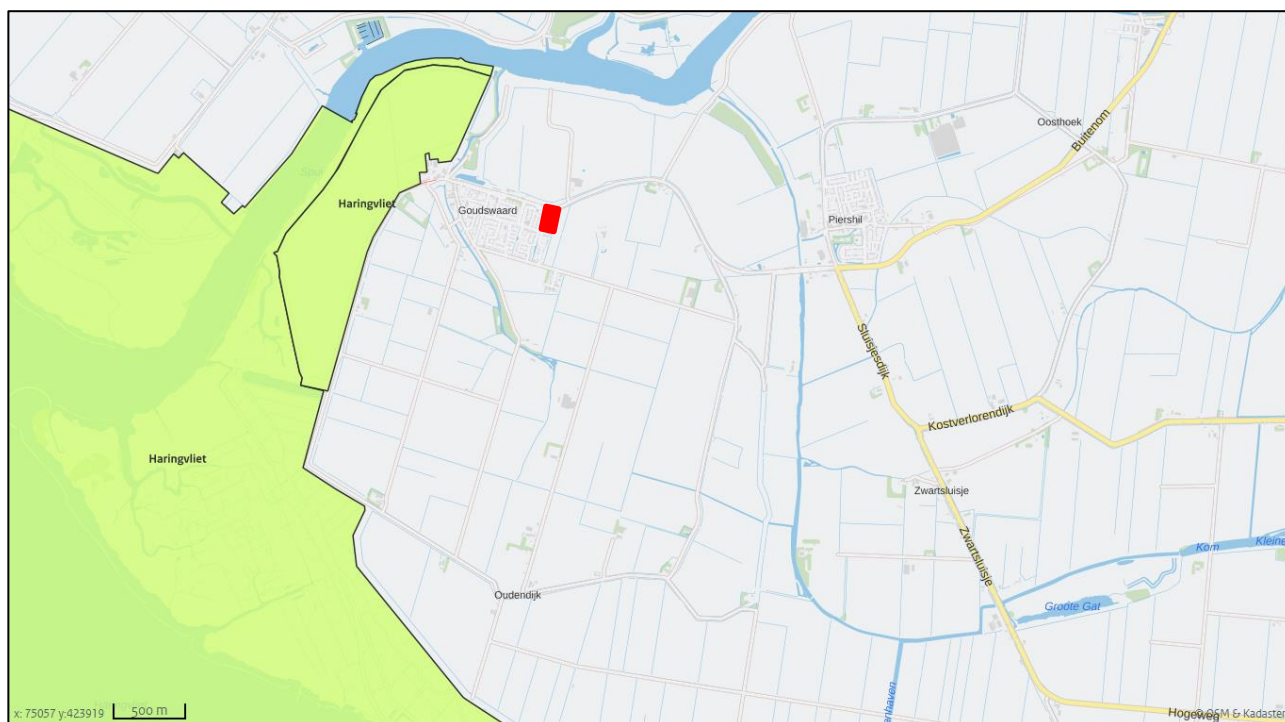
8.1 Natura 2000-gebieden nabij het projectgebied

De volgende wettelijk beschermde Natura 2000-gebieden komen in of rondom het projectgebied voor:

- In het projectgebied:
 - Geen
- Binnen 1 km afstand tot het projectgebied:
 - Haringvliet
- Binnen 5 km afstand tot het projectgebied
 - Haringvliet

8.2 Ligging van het Natura 2000-gebied Haringvliet

Het projectgebied ligt nabij het Natura 2000-gebied Haringvliet, zoals te zien is op figuur 8.1. Het Natura 2000-gebied Haringvliet is aangewezen als Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied.

figuur 8.1: ligging van het projectgebied (rood vlak) en het Natura 2000-gebied Haringvliet (geel vlak) (Bron: calculator.aerius.nl)

8.3 Kenschets

Het Haringvliet is een afgesloten zeearm die via een open verbinding met het Hollands Diep deel uitmaakt van de delta van Rijn en Maas. Na de voltooiing van de Haringvlietsluizen in 1970 viel het getij in het voormalige brakke getijdengebied grotendeels weg. Het water werd zoet tot aan de sluizen en het getij werd beperkt. Het Haringvliet vormt nu een groot zoetwaterbekken, dat alleen via Spui, Oude Maas en Nieuwe-Waterweg nog in verbinding staat met de Noordzee. Het peil wordt beïnvloed door de Haringvlietsluizen en de bovenstroomse stuwen. Aan de oevers van Voorne-Putten, de Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee bestaat het landschap uit grasgorzen, riet- en biezenvelden, begroeide en onbegroeide zand- en slikplaten grenzend aan het open water. Een aantal voormalige platen zijn door vooroeververdediging en aanvulling

met grond uitgegroeid tot uitgestrekte gebieden (Ventjagersplaten en Slijkplaat). In het Haringvliet ligt het eiland Tiengemeten. Een deel van de rietlanden en zilte gorzen is door begrazing omgevormd in grasland van brakke bodem (zilverschoonverbond), terwijl onbegaasde delen zich ontwikkeld hebben tot riet, brakke ruigte en struweel.

8.4 Basisgegevens

Gebiedsnummer	109
Natura 2000 Landschap	Noordzee, Waddenzee en Delta
Status	Vogelrichtlijn + Habitatrichtlijn
Aanwijzing	Definitief aangewezen april 2015
Site code	NL9802018 (VR) + NL1000015 (HR)
Beheerder	Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en particulieren
Provincie	Zuid-Holland
Gemeente	Bernisse, Cromstrijen, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Korendijk, Middelharnis, Oostflakkee

8.5 Beschermde natuurwaarden

Voor het Natura 2000-gebied Haringvliet, zijn in tabel 8.1 de opgenomen kernopgaven gepresenteerd.

tabel 8.1: kernopgave Natura 2000-gebied Haringvliet (Bron: website Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

Kernopgaven	
1.06	Herstel zout invloed in Haringvliet, vooral voor trekvisser, zoals zeeprk H1095, elft H1102 en zalm H1106, en mede voor brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A.
1.13	Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
1.14	Behoud van geïsoleerde eilanden als leefgebied voor noordse woelmuis *H1340 (onbereikbaar voor concurrenten).
1.17	Behoud habitat broedvogels als grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193, lepelaar A034, foerageergebied voor ganzen.

Het Natura 2000-gebied is als zodanig aangewezen vanwege zijn bijzondere betekenis voor 3 habitattypen, 8 habitatsoorten, 10 broedvogelsoorten en 26 niet-broedvogelsoorten. Tabel 8.2 geeft een overzicht van alle typen en soorten.

tabel 8.2: volledige lijst van de beschermde natuurwaarden voor het Natura 2000-gebied Haringvliet (Bron: website ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

Habitattype		Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	
H3270	Slikkige rivieroever	>	=	
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	>	=	
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	=	>	
Habitatsoorten		Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie
H1095	Zeeprk	=	>	>
H1099	Rivierprk	=	>	>
H1102	Elft			

H1103	Fint			
H1106	Zalm			
H1163	Rivierdonderpad	=	=	=
H1337	Bever	=	=	=
H1340	*Noordse woelmuis	>	>	>
Broedvogelsoorten		Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Omvang populatie
A081	Bruine Kiekendief	=	=	20
A132	Kluut	=	=	2000*
A137	Bontbekplevier	=	=	105
A138	Strandplevier	=	=	220*
A176	Zwartkopmeeuw	=	=	400*
A191	Grote stern	=	=	6200*
A193	Visdief	=	=	6500*
A195	Dwergstern	=	=	300*
A272	Blauwborst	=	=	410
A295	Rietzanger	=	=	420
Niet-broedvogelsoorten		Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Omvang populatie
A005	Fuut	=	=	160
A017	Aalscholver	=	=	240
A026	Kleine zilverreiger	=	=	3
A034	Lepelaar	=	=	160
A037	Kleine zwaan	=	=	Behoud
A041	Kolgangs	=	=	400

A042	Dwerggans	=	=	20
A043	Grauwe gans	=	=	6600
A045	Brandgans	=	=	14800
A048	Bergeend	=	=	820
A050	Smient	=	=	8900
A051	Krakeend	=	=	860
A052	Wintertaling	=	=	770
A053	Wilde eend	=	=	6100
A054	Pijlstaart	=	=	30
A056	Slobeend	=	=	90
A061	Kuifeend	=	=	3600
A062	Toppereend	=	=	120
A094	Visarend	=	=	3
A103	Slechtvalk	=	=	8
A125	Meerkoet	=	=	2300
A132	Kluut	=	=	160
A140	Goudplevier	=	=	1600
A142	Kievit	=	=	3700
A156	Grutto	=	=	290
A160	Wulp	=	=	210

* voor de naam betekent prioritaire soort/habitatype

8.6 Alternatievenafweging

Alternatieve uitvoeringsperiode

Het is nog niet bekend in welke periode de werkzaamheden worden uitgevoerd. Een alternatieve uitvoeringsperiode is daarom niet aan de orde.

Alternatieve werkwijze

De wijze van uitvoering is afgestemd op de aanwezige natuurwaarden met de minst versturende effecten, ook in relatie tot de Wnb-soorten. Er is geen beter alternatief dan de huidige werkwijze.

8.7 Werkzaamheden in de omgeving

Andere (inrichtings)projecten in de directe omgeving van het project zijn niet bekend.

9 VOORTOETS – AANWEZIGHEID BESCHERMDE NATUURWAARDEN

9.1 Habitattypen

Het voorkomen van de aangewezen habitattypen van het Natura 2000-gebied Haringvliet ten opzichte van de ligging van het projectgebied is weergegeven in tabel 9.1. De ligging van de habitattypen zijn weergegeven in bijlage 3. De ligging van de habitattypen is gebaseerd op het kaartmateriaal van Aerius Calculator.

tabel 9.1: voorkomen van aangewezen habitattypen van Natura 2000-gebied Biesbosch ten opzichte van de ligging van het projectgebied (Bron: *calculator.aerius.nl*).

Habitatype		Voorkomen
H3270	Slikkige rivieroeveren	Habitatype komt niet voor nabij het projectgebied (circa 4 km afstand).
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	Habitatype komt niet voor nabij het projectgebied (circa 2,5 km afstand).
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	Habitatype komt niet voor nabij het projectgebied (circa 3 km afstand).

Alle aangewezen habitattypen van het Natura 2000-gebied Haringvliet liggen op grotere afstand (minimaal 2,5 km afstand) tot het projectgebied.

9.2 Habitatsoorten

Zeeprik

In de afgelopen 10 jaar zijn geen waarnemingen bekend van het voorkomen van zeeprik in en in de omgeving van het projectgebied.

Volwassen zeeprikken leven in zee waar ze parasiteren op vissen en walvisachtigen. In het voorjaar trekken ze naar grotere rivieren om te paaien. Het paaien vindt plaats in snelstromende rivierdelen op een substraat van grotere kiezels en stenen. In de loop van de winter trekken ze weer terug naar de zee.

Het Haringvliet beschikt over geschikt leefgebied voor zeeprikken. De watergangen in en rondom het projectgebied zijn niet voldoende groot, beschikken niet over geschikt substraat en zijn niet snelstromend waardoor deze niet geschikt zijn als leefgebied voor zeeprikken. Daarnaast staan de grotere rivieren en de watergangen in het projectgebied niet in directe verbinding met elkaar. Het voorkomen van de zeeprik kan uitgesloten worden in het projectgebied.

Rivierprik

In de afgelopen 10 jaar zijn geen waarnemingen bekend van het voorkomen van rivierprik in en in de omgeving van het projectgebied.

Volwassen rivierprikken leven in kustzones en estuaria waar ze parasiteren op vissen. Paaiplaatsen zijn aanwezig in rivieren en grote beken. Voor de nestkuil wordt gebruik gemaakt van steentjes. Larven worden met de stroom meegevoerd naar detritusbanken en slibbodems. In de winter trekken larven terug naar zee.

Het Haringvliet beschikt over geschikt leefgebied voor rivierprikken. De watergangen in en rondom het projectgebied zijn niet voldoende groot, beschikken niet over geschikt substraat en zijn niet snelstromend waardoor deze niet geschikt zijn als leefgebied voor rivierprikken. Daarnaast staan de grotere rivieren en de watergangen in het projectgebied niet in directe verbinding met elkaar. Het voorkomen van de rivierprik kan uitgesloten worden in het projectgebied.

Elft

In de afgelopen 10 jaar zijn geen waarnemingen bekend van het voorkomen van elft in en in de omgeving van het projectgebied.

Volwassen exemplaren leven in open zee. In het voorjaar trekken ze naar rivieren waar voortplanting plaatsvindt. Elften paaïen op grindbanken in rivieren. In de loop van de zomer of het volgend voorjaar zakken ze de rivieren af richting het estuarium en kustwateren.

Het Haringvliet beschikt over geschikt leefgebied voor elft. De watergangen in en rondom het projectgebied zijn niet voldoende groot, beschikken niet over geschikt substraat en zijn niet snelstromend waardoor deze niet geschikt zijn als leefgebied voor elft. Daarnaast staan de grotere rivieren en de watergangen in het projectgebied niet in directe verbinding met elkaar. Het voorkomen van de elft kan uitgesloten worden in het projectgebied.

Fint

In de afgelopen 10 jaar zijn geen waarnemingen bekend van het voorkomen van fint in en in de omgeving van het projectgebied.

In het voorjaar trekt fint vanuit zee naar rivieren om te paaïen. De paaï vindt plaats op langzaam stromende plaatsen in of nabij zoetwatergetijdengebied boven zandige of grindachtige bodems. Incidenteel wordt gepaaïd in benedenrivierengebied. De larven en juvenielen groeien op in het estuarium.

Het Haringvliet beschikt over geschikt leefgebied voor fint. De watergangen in en rondom het projectgebied zijn niet voldoende groot, beschikken niet over geschikt substraat en zijn niet snelstromend waardoor deze niet geschikt zijn als leefgebied voor fint. Daarnaast staan de grotere rivieren en de watergangen in het projectgebied niet in directe verbinding met elkaar. Het voorkomen van de fint kan uitgesloten worden in het projectgebied.

Zalm

In de afgelopen 10 jaar zijn geen waarnemingen bekend van het voorkomen van zalm in en in de omgeving van het projectgebied.

De paaïmigratie van zalm vindt plaats in het voorjaar tot het einde van de zomer. In deze periode trekt de zalm via de Rijn en Maas naar paaïriviertjes in Duitsland, Zwitserland, België en Frankrijk. Het paaïen vindt

plaats op kiezelbodems in snelstromende riviertjes. Tijdens de migratie verdwalen soms exemplaren welke andere rivieren bevolken.

Het Haringvliet beschikt over geschikt leefgebied voor zalm. De watergangen in en rondom het projectgebied zijn niet voldoende groot, beschikken niet over geschikt substraat en zijn niet snelstromend waardoor deze niet geschikt zijn als leefgebied voor zalm. Daarnaast staan de grotere rivieren en de watergangen in het projectgebied niet in directe verbinding met elkaar. Het voorkomen van de zalm kan uitgesloten worden in het projectgebied.

Rivierdonderpad

In de afgelopen 10 jaar zijn geen waarnemingen bekend van het voorkomen van rivierdonderpad in en in de omgeving van het projectgebied.

Het leefgebied van de rivierdonderpad bestaat uit rivieren, beken, meren, kanalen, vaarten en sloten. Het betreft snel stromende wateren. Als nestholte worden stenen, andere beschutting als boomwortels of oeverbeschoeiing gebruikt.

Het Haringvliet beschikt over geschikt leefgebied voor rivierdonderpad. De watergangen in en rondom het projectgebied zijn niet voldoende groot, beschikken niet over geschikt substraat en zijn niet snelstromend waardoor deze niet geschikt zijn als leefgebied voor rivierdonderpad. Daarnaast staan de grotere rivieren en de watergangen in het projectgebied niet in directe verbinding met elkaar. Het voorkomen van de rivierdonderpad kan uitgesloten worden in het projectgebied.

Bever

In de afgelopen vijf jaar zijn 26 waarnemingen van bever gedaan binnen 2 km tot het projectgebied, aan de noord- en westkant van Goudswaard langs het Spui. Het betreft waarnemingen van de Zoogdierenvereniging en losse waarnemingen van waarneming.nl.

De bever kan gevonden worden in overgangsgebieden zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. Bevers geven voorkeur aan rivieren en meren die omzoomd zijn door broekbossen met bomen als wilg en es. Ze komen zowel langs stilstaand water als stromend water voor, maar een diepte van minimaal 50 cm is een vereiste. Bevers mijden rotsige of open oevers, het is dan ook een vereiste dat bomen langs de oever aanwezig zijn.

Voor bevers is het projectgebied niet geschikt. De sloot ten noorden van het projectgebied is met weinig water gevuld en er zijn geen bomen en struiken waar bevers aan kunnen knagen en/of kunnen gebruiken voor hun burcht. Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen van bevers waargenomen. Het is uitgesloten dat bevers voorkomen in en rond het projectgebied.

**Noordse woelmuis*

In de afgelopen 5 jaar is één waarneming gedaan van noordse woelmuis binnen 2 km tot het projectgebied, in het midden van Goudswaard. Dit betreft een waarneming van resten van noordse woelmuis in een braakbalonderzoek van de Zoogdierenvereniging.

De Noordse woelmuis komt voor in zowel natte en droge terreindelen. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, zoals de veldmuis, trekt de Noordse woelmuis meestal weg naar nattere gebieden. Ze maken een nest in holletjes in de grond waardoor bovengronds zandhopen ontstaan van 10-20 cm doorsneden. Andere nestgelegenheden zijn bovengronds onder riet- of biezenhopen.

Het projectgebied ligt in het verspreidingsgebied van noordse woelmuis. Deze soort komt voor in waterrijke gebieden met lage tot middelhoge vegetatie die voldoende dekking geven tegen predatoren. Er moeten natuurvriendelijke oevers aanwezig zijn waarlangs deze soort zijn voedsel kan zoeken. De sloot ten noorden van het projectgebied heeft geen natuurvriendelijke oever, er staat weinig water in en de begroeiing is zeer hoog door het riet. Het projectgebied zelf is ongeschikt voor noordse woelmuis door de aanwezigheid van zeer dichte ruigtes en struiken. De soort komt niet voor in droge agrarische gebieden. Hierdoor is het uitgesloten dat noordse woelmuis voorkomt in en rond het projectgebied.

9.3 Broedvogelsoorten

In tabel 9.2 zijn de aantallen van de aangewezen broedvogels weergegeven. Deze gegevens betreffen de telgegevens van broedvogels voor het gehele Natura 2000-gebied Haringvliet.

tabel 9.2: SOVON gegevens seizoensgemiddelden van broedparen in Haringvliet en de trends van de populatieontwikkeling (Bron: www.sovon.nl) en wanneer de broedperiodes zijn van de vogelsoorten (Bron: www.sovon.nl, www.vogelbescherming.nl).

Broedvogels		2018	Trend start*	Trend sinds 2007*	Broedperiode	Nestplaats	Foerageergebied
A081	Bruine kiekendief	?	-	~	April tot en met juni.	Op de grond of boven water, meestal in riet in open moerasgebieden.	Jaagt op kleine zoogdieren, jonge vogels, eieren, kikkers en aas in open moerasgebieden en open boerenland.
A132	Kluut	95	~	~	Half april tot eind juni.	Nest in kuiltje in de grond op slik, kaal weiland en akkers.	Foerageert vooral in zoute milieus, met name slikgebieden. In zoete gebieden ook op kort grasland en open bouwgebied.
A137	Bontbekplevier	2	0	~	Eind maart tot half juli.	Nest in kuiltje in de grond.	Foerageert op wadplaten, stranden, natte akkers en graslanden met plasjes.

Broedvogels		2018	Trend start*	Trend sinds 2007*	Broedperiode	Nestplaats	Foerageergebied
A138	Strandplevier	0	-	~	Mei.	Nest in kuiltje in de grond.	Foerageert met voorkeur op strand tussen aanspoelsel van zee en op slikken en zandplaten.
A176	Zwartkopmeeuw	879	~	~	Mei tot en met juli.	In kuiltjes op schaars begroeide ondergrond.	Foerageert vooral op land en in ondiep water en op slik.
A191	Grote stern	2583			Eind april en mei.	In een ondiep kuiltje.	Foerageert in kustzone van de Noordzee, in geulen in de Waddenzee en in zoute stuaria van de Zeeuwse Delta.
A193	Visdief	879	~	~	Mei tot begin juni.	Broed in een kuiltje in spaarzame begroeide terreinen aan de kust en binnenwateren.	Foerageert in zoete en zoute mileus: intergetijdenzone, kust, moeras, rivieren, beken en meren.
A195	Dwergstern	10	+	~	Mei tot begin juni.	Het nest bestaat uit een kommetje in het zand, meestal in een kale omgeving, soms gecamoufleerd door enkele planten.	Foerageren in zoute milieus op kleine visjes en garnalen in het water.
A272	Blauwborst	?	-	~	April tot en met juli.	Op de grond tussen de vegetatie, meestal op de geleidelijke overgang van rietmoeras naar moerasbos.	Foerageert meestal op de grond in de beschutting op vooral insecten, larven, wormen en slakken.

Broedvogels		2018	Trend start*	Trend sinds 2007*	Broedperiode	Nestplaats	Foerageergebied
A295	Rietzanger	?	+	+	Eind april en begin juni.	Laag nest boven de grond in het riet. In vrij gevarieerd leefgebied bij water zoals laagveenmoerassen met overjarig riet, rietruigtes, oevervegetaties met overjarig riet, veenmoerasrietlanden en vochtige, ruige duinvalleien.	Foerageert tussen vegetatie naar insecten, spinnen en andere ongewervelden en buiten de broedperiode wordt soms ook plantmateriaal gegeten.

* gebruikte trend symbolen:

++ significante sterke toename van > 5% per jaar

+ significante matige toename van < 5% per jaar

0 stabiel, geen significante trend

- matige significante afname van < 5% per jaar

-- sterke significante afname van > 5% per jaar

~ onzeker, geen trend aantoonbaar

In de afgelopen vijf jaar zijn geen waarnemingen binnen het projectgebied bekend van broedvogelsoorten: bruine kiekendief (op korte afstand), kluut, bontbekplevier, strandplevier, zwartkopmeeuw (op korte afstand), grote stern, visdief, dwergstern, blauwborst en rietzanger.

Vanwege de beperkte hoeveelheid riet rondom het projectgebied en de aanwezige begroeiing op het projectgebied is geen geschikt broedgebied aanwezig voor alle aangewezen broedvogels. Daarnaast ontbreekt geschikt foerageergebied. Ten noorden, westen en zuiden van het projectgebied langs het Spui en in de Korendijkse Slikken is wel geschikt foerageergebied aanwezig, dit is op grotere afstand tot het projectgebied.

9.4 Niet-broedvogelsoorten

In tabel 9.3 zijn de trends van de aangewezen niet-broedvogels weergegeven. Deze gegevens betreffen de telgegevens van niet-broedvogels voor het gehele Natura 2000-gebied Haringvliet.

tabel 9.3: SOVON gegevens seizoen gemiddelden van aanwezige foeragerende winter- en trekvogels in de Haringvliet en de trends van de populatieontwikkeling (Bron: www.sovon.nl) en wanneer de vogelsoorten verwacht kunnen worden (Bron: www.sovon.nl, www.vogelbescherming.nl).

Niet-broedvogels*		17/18	Trend start**	Trend sinds 06/07**	Wanneer globaal aanwezig	Leefgebied/foerageergebied
A005	Fuut	511	+	++	Jaarrond.	Allerlei typen natuurlijke en aangelegde zoete tot brakke wateren van 0,5 tot circa 5 m diepte met voldoende vis.
A017	Aalscholver	606	0	+	Jaarrond, augustus tot en met oktober grootste aantallen.	Nabij grote wateren met zoet en zout water met vis.
A026	Kleine zilverreiger	Geen data	Geen data	Geen data	Jaarrond, juli tot en met november grootste aantallen	Langs ondiepe zoete wateren omgeven door zachthout-oobos. Foerageert in ondiep water, moeras, slootjes, geulen en prielen in kwelders.
A034	Lepelaar	97	++	~	Augustus tot en met november.	Dynamische natte milieus, vaak op overgang van zoet naar zout en in uitgestrekte moerassen met veel waterriet en wisselend, natuurlijk waterpeil.
A037	Kleine zwaan	1	~	-	Oktober tot en met maart (vaak verlaten ze Nederland al in december-januari).	Grazige veenweiden, akkers en grasland.
A041	Kolgans	108	0	-	Oktober tot en met maart.	Voedselrijke graslanden in open gebieden.
A042	Dwerggans	0	~	--	Oktober tot en met maart	Op graslanden en akkers in gezelschap van andere ganzen.
A043	Grauwe gans	7439	+	-	September tot en met april.	Overwinteren op boerenland, meren, uiterwaarden en grote natte natuurgebieden.

Niet-broedvogels*		17/18	Trend start**	Trend sinds 06/07**	Wanneer globaal aanwezig	Leefgebied/foerageergebied
A045	Brandgans	9464	+	-	December tot en met maart.	Akkers, graslanden, intergetijdenzone, kust, moeras, oevers, rivieren, wadden, weilanden, eilanden in het rivierengebied en in laagveengebieden.
A048	Bergeend	905	+	0	Jaarrond, met hoogste aantallen in juli tot en met januari	Duinen, kwelders, veenweiden, en langs rivieren. Foerageert in voedselrijk slik.
A050	Smient	4891	+	~	Oktober tot en met begin april.	Waterrijke graslandgebieden.
A051	Krakeend	3746	++	++	Jaarrond, augustus tot en met maart grootste aantallen.	Laaggelegen land met open zoetwatergebieden, langzaam stromend water en een ruige, soortenrijke oevervegetatie.
A052	Wintertaling	2950	+	+	Oktober tot en met april.	Ondiep, rustige, waterrijke gebieden met een welige begroeiing van de oevers. Veel in natte uiterwaarden en ondergelopen graslanden.
A053	Wilde eend	4436	-	-	Jaarrond, september tot en met februari hoogste aantallen.	Daar waar voedselrijke wateren zijn komen wilde eenden voor.
A054	Pijlstaart	387	+	+	September tot en met maart.	Open gebieden, zoals grasland, prairie en toendra, met ondiepe wateren om naar voedsel te kunnen zoeken.
A056	Slobeend	910	+	++	Oktober tot en met maart.	Ondiepe zoetwater wetlands in open gebieden.
A061	Kuifeend	3577	+	0	Jaarrond, augustus tot en met maart grootste aantallen.	In Nederland veel in weidegebieden met sloten en vaarten.
A062	Toppereend	0	-	-	Oktober tot en met maart	Ondiepe kustwateren, baaien en meren (tot 10 m diepte).

Niet-broedvogels*		17/18	Trend start**	Trend sinds 06/07**	Wanneer globaal aanwezig	Leefgebied/foerageergebied
A094	Visarend	2	-	--	Maart tot en met november.	Combinatie van rustig, visrijk water en uitkijk- en rustposten is belangrijk.
A103	Slechtvalk	5	+	-	Jaarrond	Jaagt in open landschappen met veel vogels.
A125	Meerkoet	8645	+	++	Jaarrond, september tot en met maart.	Overal te vinden waar zoet water is: beken en meren, moeras, oevers, park en tuin, plassen, rietland en ruigte, rivieren, stedelijk gebied en (verlandende) vennen.
A132	Kluut	91	-	--	Jaarrond	Leeft vooral in zoute milieus, met name slikgebieden. In zoete gebieden ook op kort grasland en open bouwgebied.
A140	Goudplevier	350	-	-	Jaarrond, met name in september tot en met januari.	Oude graslanden met kort gras in open gebied. Rust op kale akkers.
A142	Kievit	2154	+	~	September tot en met maart	Open agrarisch gebied met afwisseling van kale plekken.
A156	Grutto	23	0	-	Maart tot en met september.	Verzamelen op ondiepe plassen en plas-dras weiden. Foerageert op vochtige, kruidenrijke graslanden met een goed bodemleven en volop insecten aan de oppervlakte.
A160	Wulp	144	-	~	Jaarrond, met name juli tot en met april.	Open heide- en hoogveengebieden, open duin, laagveengebieden, grasland in agrarisch gebied en open akkerbouwgebieden.

* s dit betreft soorten die alleen gebruik maakt van het Natura 2000-gebied als slaapplek

** gebruikte trend symbolen:

++ significante sterke toename van > 5% per jaar

+ significante matige toename van < 5% per jaar

0 stabiel, geen significante trend

- matige significante afname van < 5% per jaar

-- sterke significante afname van > 5% per jaar

~ onzeker, geen trend aantoonbaar

In de afgelopen vijf jaar zijn waarnemingen van de volgende niet-broedvogels bekend binnen het projectgebied: aalscholver, lepelaar en wilde eend.

In de afgelopen vijf jaar zijn geen waarnemingen bekend binnen het projectgebied van de volgende niet-broedvogels: fuut, kleine zilverreiger, kleine zwaan, kolgans, dwerggans, grauwe gans, brandgans, bergeend, smient, krakeend, wintertaling, pijlstaart, slobbeend, kuifeend, toppereend, visarend, slechtvalk, meerkoet, kluut, goudplevier, kievit, grutto en wulp.

Door de aanwezigheid van grasland in het projectgebied is wel geschikt leefgebied aanwezig voor meerkoet, kleine zwaan, kolgans, dwerggans, grauwe gans, brandgans, slechtvalk, en wulp. Het leefgebied is van beperkte kwaliteit gezien de aanwezigheid van een woonwijk rondom het projectgebied. In de omgeving van het projectgebied is leefgebied van hogere kwaliteit aanwezig, gezien hier minder verstoring van mensen plaatsvindt. Ook betreffen dit gebieden met meer diversiteit in vegetatie en natte laagtes.

Vanwege het gebrek aan natte laagtes, grote wateren, kort grasland en kaal akkerland wordt het voorkomen van de fuut, kleine zilverreiger, bergeend, smient, krakeend, wintertaling, pijlstaart, slobbeend, kuifeend, toppereend, visarend, kluut, kievit, grutto en goudplevier uitgesloten in het projectgebied. Enkele waarnemingen zijn bekend van aalscholver en lepelaar. Echter gezien grotere wateren met vis ontbreken en nat milieu ontbreekt, ontbreekt ook geschikt foerageergebied voor lepelaar en aalscholver.

9.5 Conclusie

Gezien de voorgaande paragrafen kan de volgende conclusie worden gegeven van soorten die binnen of in de directe omgeving en invloedssfeer van het projectgebied voorkomen.

Habitattypen:

- In en/of rondom het projectgebied zijn geen beschermde habitattypen aanwezig.

Habitatsoorten:

- In en/of rondom het projectgebied zijn geen beschermde habitatsoorten aanwezig.

Broedvogels:

- In en/of rondom het projectgebied ontbreekt geschikt broedbiotoop en foerageergebied voor broedvogels.

Niet-broedvogels:

- De volgende niet-broedvogels kunnen voorkomen in het projectgebied: wilde eend, meerkoet, kleine zwaan, kolgans, dwerggans, grauwe gans, brandgans, slechtvalk en wulp.
- De volgende niet-broedvogels worden uitgesloten in het projectgebied: aalscholver, fuut, kluut, kievit, grutto, lepelaar, kleine zilverreiger, bergeend, smient, krakeend, wintertaling, pijlstaart, slobbeend, kuifeend, toppereend, visarend en goudplevier.

10 VOORTOETS – EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN

10.1 Effectbepaling kwalificerende natuurwaarden

Bij de bepaling van de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden is de effectenindicator van het Natura 2000-gebied geraadpleegd. Met behulp van de effectenindicator kan een verkenning worden uitgevoerd naar kansen op mogelijke significante negatieve effecten. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren. Deze zijn gebaseerd op absolute getallen voor biotische randvoorwaarden en kennis van ruimtelijke randvoorwaarden. Ten aanzien van de uitvoering van de werkzaamheden voor dit project zijn niet alle storingsfactoren van een habitatype, habitatsoort, broedvogel en niet-broedvogel aan de orde. Per instandhoudingsdoelstelling worden dan ook alleen de relevante storingsfactoren behandeld.

Het projectgebied ligt ten noordoosten van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Voor transport wordt gebruik gemaakt van de lokale infrastructuur die buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied ligt.

10.2 Effecten op habitattypen

De beschermde habitattypen slikkige rivieroever, ruigten en zomen en vochtige alluviale bossen komen niet voor op of rondom het projectgebied (tabel 9.1). Vanwege de afstand tot het Natura 2000-gebied is geen sprake van alle storingsfactoren, met uitzondering van verzuring door stikstof uit de lucht of vermesting door stikstof uit de lucht.

Negatieve effecten door verzuring door stikstof uit de lucht of vermesting door stikstof uit de lucht kunnen wel aan de orde zijn door de uitvoering van de werkzaamheden. Een toetsing dient uitgevoerd te worden om de mate van stikstofdepositie te bepalen.

10.3 Effecten op habitatsoorten

Geen van de beschermde habitatsoorten komt voor binnen het projectgebied. Vanwege de afstand tot het Natura 2000-gebied is geen sprake van alle storingsfactoren.

10.4 Effecten op broedvogels

Geschikt broedgebied en foerageergebied voor de aangewezen broedvogels ontbreekt in en rondom het projectgebied. Vanwege de afstand tot geschikt broedgebied is geen sprake van alle verstoringsfactoren, met uitzondering van verzuring door stikstof uit de lucht of vermesting door stikstof uit de lucht.

Negatieve effecten door verzuring door stikstof uit de lucht of vermesting door stikstof uit de lucht kunnen wel aan de orde zijn door de uitvoering van de werkzaamheden. Een toetsing dient uitgevoerd te worden om de mate van stikstofdepositie te bepalen.

10.5 Effecten op niet-broedvogels

De effectenindicator van de aangewezen beschermde niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Haringvliet is weergegeven in tabel 10.1.

tabel 10.1: effectenindicator voor beschermde niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Haringvliet (Bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, <https://www.synbiosys.alterra.nl/>).

	Oppervlakteverlies	Versnippering	Verzuring door stikstof uit de lucht	Vernesting door stikstof uit de lucht	Verzoetening	Verziltiging	Verontreiniging	Verdroogting	Vernatting	Verandering stroomsnelheid	Verandering overstromingsfrequentie	Verandering dynamiek substraat	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Verstoring door trilling	Optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten	Verandering in populatiedynamiek
Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Wild eend	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	■	■	...	■
Meerkoet	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	■	■	...	■
Kleine zwaan	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	...	■	■	■
Kolgans	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	■	■	...	■
Dwerggans	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	■	■	...	■
Grauwe gans	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	■	■	...	■
Brandgans	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	■	■	■	■
Slechtvalk	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	■	■	■	■
Wulp	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	...	■	■	■	■	...	■

■ zeer gevoelig ☒ n.v.t.
■ gevoelig ... onbekend
■ niet gevoelig

Het Natura 2000-gebied Haringvliet is voor niet-broedvogels van betekenis als foerageer- en/of rustgebied. De locatie van het projectgebied ligt op circa 1 km afstand tot het Vogel- en Habitatrichtlijngebied in het Natura 2000-gebied.

Directe negatieve effecten door verzuring door stikstof uit de lucht of vernesting door stikstof uit de lucht zijn mogelijk aan de orde, uitsluitend slechtvalk is hier zeer gevoelig voor. De andere niet-broedvogels zijn wel afhankelijk van bepaald type voedsel. Als door toename van stikstofdepositie dat type voedsel niet kan groeien/leven, dan kan dat indirecte gevolgen hebben voor de niet-broedvogels. Een toetsing dient uitgevoerd te worden om de mate van stikstofdepositie te bepalen.

Door de aanleg van de woonwijk is sprake van oppervlakteverlies van leefgebied voor niet-broedvogels. Dwerggans en wulp zijn hier gevoelig voor. In het projectgebied is in beperkte mate geschikt leefgebied aanwezig vanwege de verstoring in de omliggende woonwijk en de droogte in het projectgebied. In de omgeving is voldoende alternatief leefgebied aanwezig en van hogere kwaliteit, waardoor geen sprake is van significante negatieve effecten op de populatie dwerggans en wulp.

Verandering in populatiedynamiek voor wilde eend, meerkoet, kleine zwaan, kolgans, dwerggans, grauwe gans, brandgans, slechtvalk en wulp wordt niet verwacht gezien in de omgeving voldoende leefgebied is voor de verschillende niet-broedvogels om de populaties in stand te houden.

Vanwege de woningbouw in het projectgebied, is geen sprake van verzilting of vernatting van het gebied, waar grauwe gans en brandgans gevoelig voor zijn. Door de aanleg van riolering, zal geen sprake zijn van verontreiniging van het (grond)water rondom het projectgebied. Daarnaast dient gebruik te worden gemaakt van schoon materieel dat geen stoffen kan lekken gedurende de uitvoering.

Verdroging van het projectgebied is in beperkte mate aan de orde, gezien het gebied al droog is. De omliggende watergangen blijven wel aanwezig en worden niet aangetast door de werkzaamheden. Hierdoor blijft geschikt leefgebied voor de meerkoet aanwezig in de omliggende sloot. In de omgeving is voldoende alternatief leefgebied aanwezig en van hogere kwaliteit, waardoor geen sprake is van significante negatieve effecten op de populatie kolgans en dwerggans.

In het gebied vinden geen overstromingen plaats, waardoor geen sprake is van verandering van de overstromingsfrequentie.

De werkzaamheden dienen overdag uitgevoerd te worden, waardoor geen verstoring door licht aan de orde is. Rondom het gebied is al verlichting aanwezig vanwege de omliggende woonwijk, waardoor verstoring door licht in de gebruiksfase van de woonwijk niet verwacht wordt. Verstoring door geluid, trilling, optische verstoring en mechanische verstoring is ten tijde van de uitvoering tijdelijk aan de orde. In de omgeving is voldoende alternatief leefgebied aanwezig en van hogere kwaliteit, waardoor geen significante negatieve effecten op de populatie meerkoet, kleine zwaan, kolgans, dwerggans, grauwe gans, brandgans, slechtvalk en wulp wordt verwacht.

Ook zal verstoring door geluid, trilling, optische verstoring en mechanische verstoring in de gebruiksfase van de woonwijk aanwezig zijn. Echter gezien rondom het projectgebied al een woonwijk aanwezig is, wordt niet verwacht dat de hoeveelheid verstoring hiervan zal toenemen.

11 CONCLUSIE EN VERVOLGONDERZOEK

11.1 Conclusie quickscan Soortenbescherming

Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden in het kader van woningbouw bij Goudswaard is een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd.

Uit deze quickscan komt het volgende naar voren:

- Beschermde soorten die verwacht worden in het projectgebied zijn verschillende soorten vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, algemene amfibieën, rugstreeppad, vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats en algemene broedvogels.
- Beschermde vaatplanten, mossen en korstmossen, reptielen, vissen en ongewervelde diersoorten zijn niet aanwezig of worden in de huidige situatie niet verwacht op basis van het ontbreken van geschikt biotoop.
- Voor algemene grondgebonden zoogdieren en algemene amfibieën geldt een provinciale vrijstelling van overtreding van verbodsbepalingen voor werkzaamheden die vallen onder ruimtelijke ingrepen. Voor deze soorten geldt wel een zorgplicht.
- Broedvogels kunnen aanwezig zijn in het projectgebied. Om verstoring en vernietiging van broedvogels en nesten te voorkomen gelden voor broedvogels aanvullende maatregelen bovenop de algemene zorgplicht. Deze zijn opgenomen in hoofdstuk 6.
- Om vestiging van rugstreeppad en daarmee een overtreding van verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming te voorkomen zijn in hoofdstuk 6 voorzorgsmaatregelen opgenomen. Indien rugstreeppad ten tijde van de uitvoering toch wordt aangetroffen, dienen de werkzaamheden stil te worden gelegd en dient de begeleidende ecooloog aan te geven welke vervolgstappen (met mogelijke ontheffingsaanvraag) moeten worden genomen.
- Werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden zoals beschreven in hoofdstuk 6 om negatieve effecten op algemene grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, algemene amfibieën, rugstreeppad en broedende vogels te voorkomen.
- Geconcludeerd wordt dat aanvullend onderzoek en een ontheffing ten aanzien van de Wet natuurbescherming niet aan de orde is voor het uitvoeren van de werkzaamheden, mits de voorzorgsmaatregelen worden opgevolgd.

11.2 Conclusie voortoets Gebiedenbescherming

De conclusies van het toetsing aan het Natura 2000-gebied Haringvliet:

- Habitatype: geen beschermde habitattypen nabij het projectgebied.
- Habitatsoort: geen beschermde habitatsoorten nabij het projectgebied.
- Broedvogels: geen broedgebied of foerageergebied van beschermde broedvogels aanwezig in het projectgebied.
- Niet-broedvogels: wilde eend, meerkoet, kleine zwaan, kolgans, dwerggans, grauwe gans, brandgans, slechtvalk en wulp kunnen voorkomen in het projectgebied, waarbij het projectgebied geen essentiële functie als foerageergebied heeft. Geen significante negatieve effecten aan de orde.

Negatieve effecten door verzuring door stikstof uit de lucht of vermesting door stikstof uit de lucht kunnen wel aan de orde zijn door de uitvoering van de werkzaamheden. Een toetsing dient uitgevoerd te worden om de mate van stikstofdepositie te bepalen.

12 BRONNEN

Geraadpleegde internetpagina's:

- ndff-ecogrid.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.ravon.nl
- www.vleermuis.net
- www.bij12.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.blwg.nl
- synbiosys.alterra.nl
- calculator.aerius.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.sovon.nl
- www.sportvisserijnederland.nl
- minez.nederlandsesoorten.nl

Bijlage

1. Natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Al enige jaren is sprake van decentralisatie op het gebied van de diverse 'groene taken'. Met de Wet natuurbescherming is de tendens van decentralisatie formeel bekrachtigd en zijn enkele nieuwe instrumenten toegevoegd. De Wet natuurbescherming moet op termijn (2018) opgaan in de Omgevingswet. De bepalingen en instrumenten uit de Wet natuurbescherming zijn hier al (grotendeels) op voorbereid.

Het bevoegd gezag gaat over naar de provincie. Ten aanzien van projecten op nationale schaal blijft de Rijksdienst van Ondernemend Nederland bevoegd gezag.

Voor de Wet natuurbescherming zijn ten aanzien van de Soortenbescherming twee richtlijnen en een nationaal beschermingsregime van toepassing:

- Vogelrichtlijn;
- Habitatrichtlijn;
- Nationale soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.1

Lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.

Lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden.

Deze richtlijn is inclusief het Verdrag van Bern (bijlage II) en het Verdrag van Bonn (bijlage I).

De in de Habitatrichtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000), zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

In bijlage I van de Habitatrichtlijn wordt de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd, waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te houden. Een aantal van deze soorten heeft een prioritaire status, wat inhoudt dat niet alleen de soort, maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen, te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.5

- Lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Lid 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- Lid 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationale soorten

De nationale soorten betreffen een bescherming van een lijst met zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers (onderdeel A) en planten (onderdeel B). Het betreffende bevoegd gezag stelt in een verordening vast voor welke van deze soorten de verbodsbepalingen onverminderd gelden en voor welke soorten een vrijstelling geldt.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.10

Lid 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde "houtopstanden").

Het verbod op het geheel of gedeeltelijk vellen van houtopstanden is niet van toepassing op:

- Houtopstanden binnen de grenzen van de bebouwde kom;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs watergangen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa welke ten minste eens per tien jaar worden geoogst. En bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid als aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 meter en aangelegd na 1 januari 2013.

De herplantplicht van houtopstanden geldt niet voor maatregelen ten behoeve van natuurontwikkelingen (in het kader van het halen van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en opgelegde mitigatie of compensatie in het kader van vergunningen of ontheffingen) en het creëren of onderhouden van brandgangen.

Provincies kunnen vrijstellingsregels of nadere regels voor een ontheffing voor herplantplicht opstellen.

Rode lijsten

Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels;
- dagvlinders;
- zoogdieren;
- reptielen en amfibieën;
- paddenstoelen;
- libellen;
- krekels en sprinkhanen;
- korstmossen;
- zoetwatervissen.

De Rode lijsten komen voort uit het Verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rode Lijst soorten genieten geen wettelijke bescherming.

Provinciale en gemeentelijke overheden en terreinbeherende instanties worden geacht rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

Bijlage

2. Foto's projectgebied

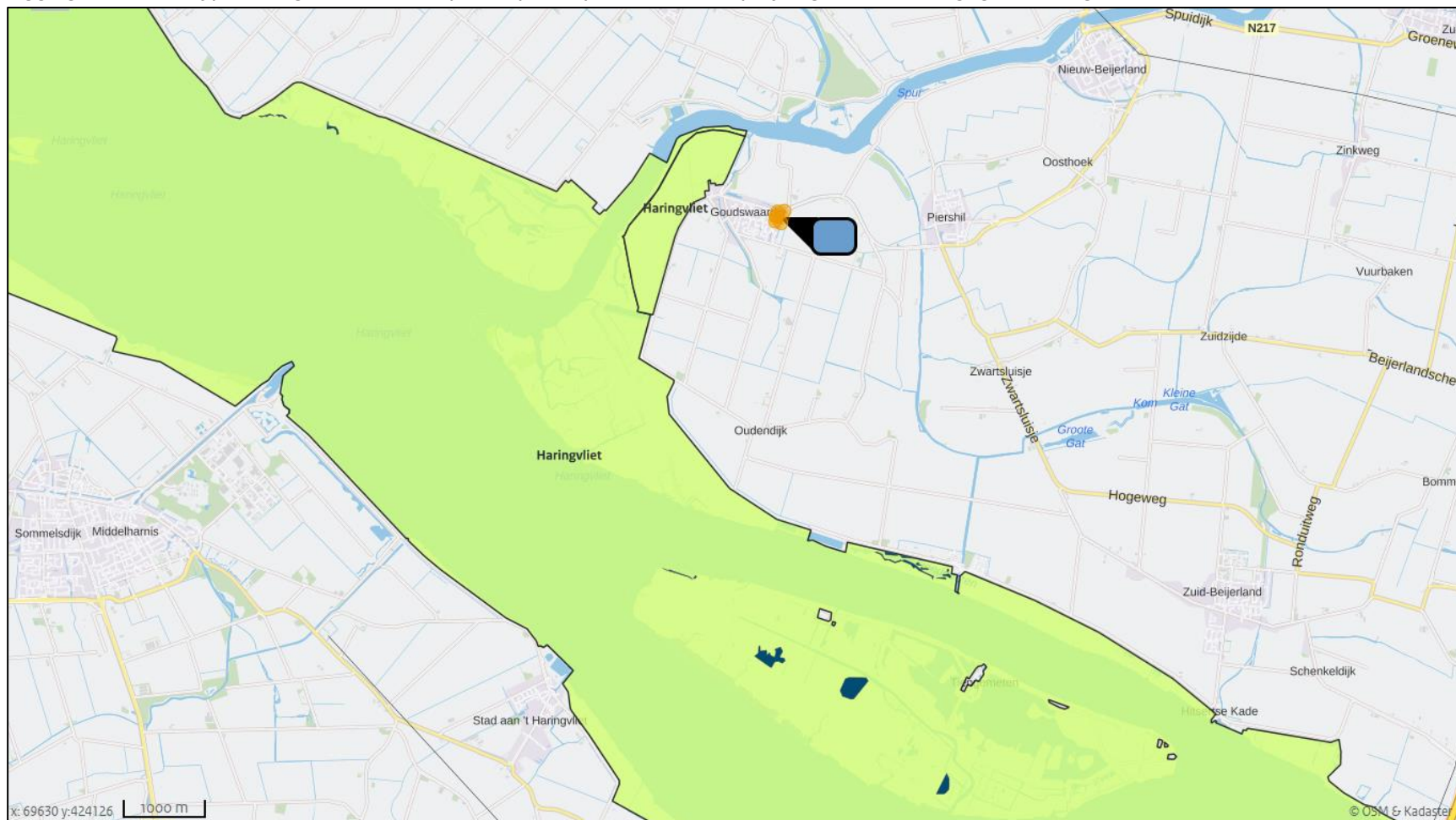

Bijlage

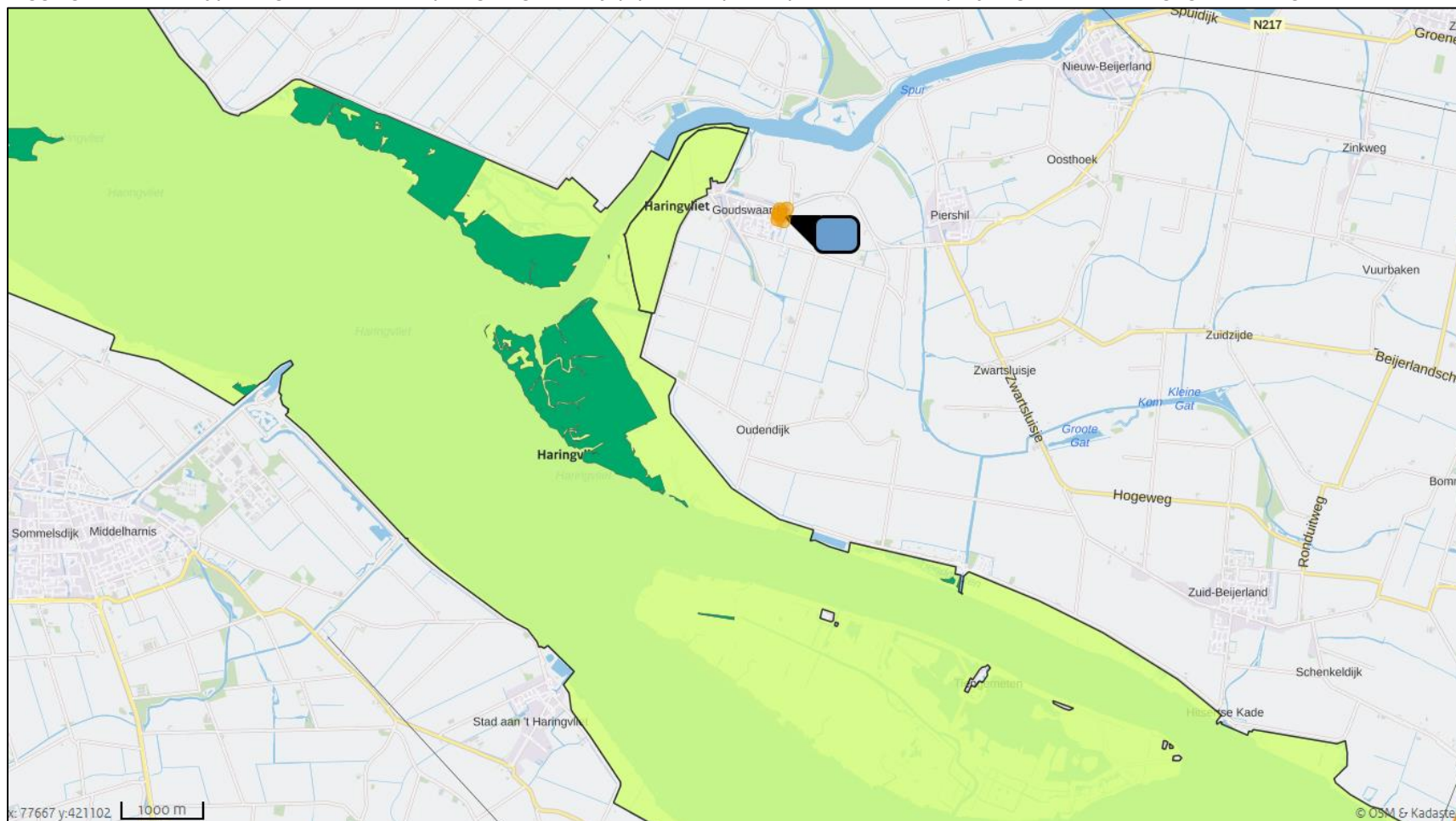
3. Ligging van habitattypen

Ligging van habitattype slikkige rivieroeveren (H3270) ten opzichte van het projectgebied is weergegeven in figuur 1.

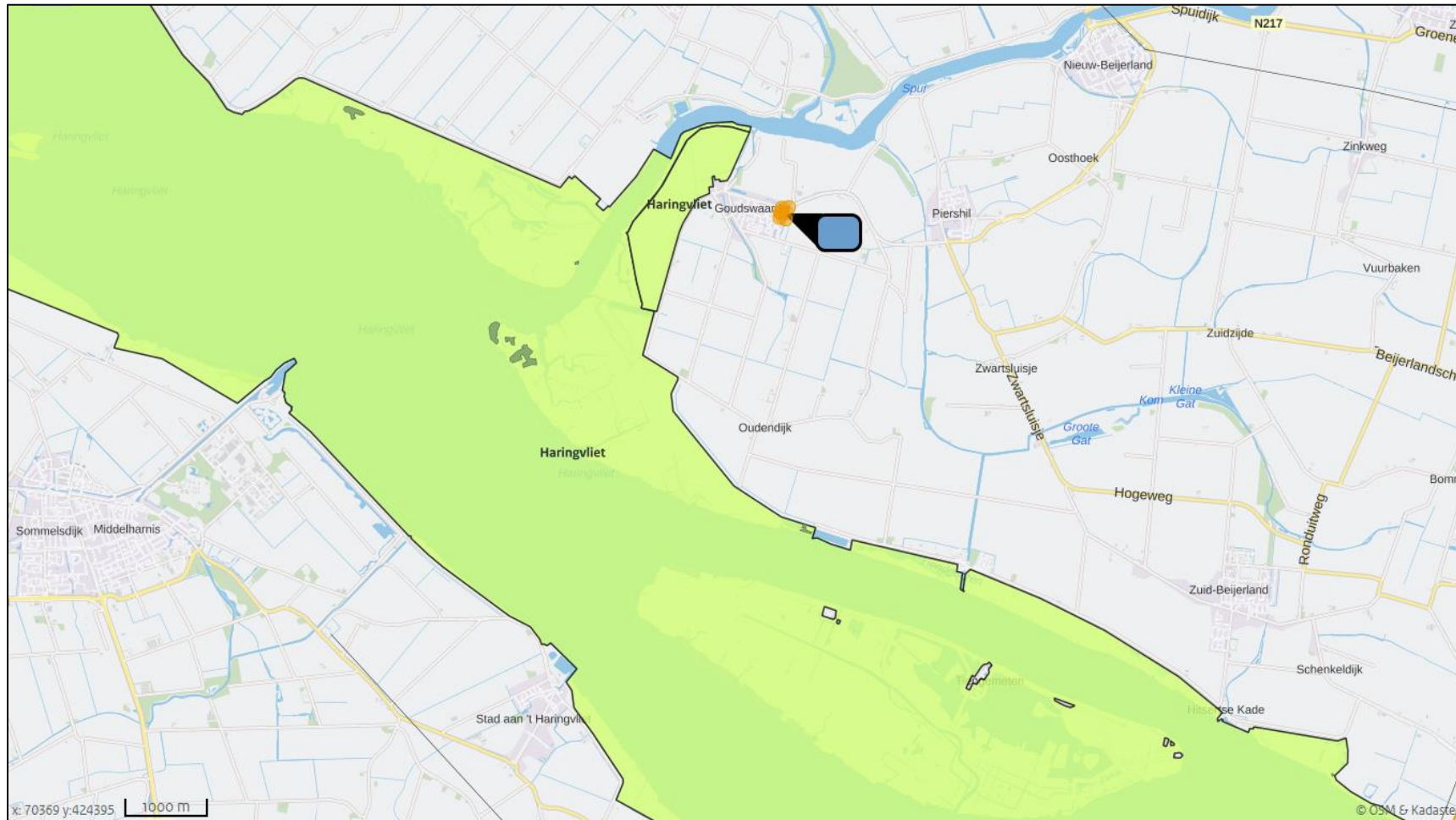
figuur 1: ligging van habitattype slikkige rivieroeveren (H3270) ten opzichte van projectgebied (oranje omlijnt) en Natura 2000-gebied (lichtgeel) (Bron: calculator.aerius.nl).

Ligging van habitatype ruigten en zomen (harig wilgenroosje) (H6430B) ten opzichte van het projectgebied is weergegeven in figuur 2.

figuur 2: ligging van habitatype ruigten en zomen (harig wilgenroosje) (H6430B) ten opzichte van projectgebied (oranje omlijnt) en Natura 2000-gebied (lichtgeel) (Bron: calculator.aerius.nl).

Ligging van habitatype Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen) (H91EoA) ten opzichte van het projectgebied is weergegeven in figuur 3.

figuur 3: ligging van habitatype Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen) (H91EoA) ten opzichte van projectgebied (oranje omlijnt) en Natura 2000-gebied (lichtgeel) (Bron: calculator.aerius.nl).